

MBU - Rådmandsmøde (Rådmandsmøde)

19-11-2019 09:15

Grøndalsvej 2, lokale 1128

Information:

Deltagere:

Anne Merethe Løvmoose (afbud)

Hans van Binsbergen

Hardy Pedersen

Helle Bach Lauridsen

Henning Mols

Karina Møller

Lisbeth Schmidt Andersen (afbud)

Martin Østergaard Christensen

Ole Kiil Jacobsen

Stefan Christiansen

Susanne Hammer-Jakobsen (afbud)

Thomas Medom

Pkt. 2 Tid: 15 min. Deltagere: Claus Picard og Dennis Møller Hansen

Pkt. 3 Tid: 25 min. Deltagere: Louise Dam Overballe, Ulla Parbo Hefsgaard, Jesper Callesen, Louise Heltborg Budde, Jan Sejersdahl Kirkegaard og May-Britt Kullberg.

Pkt. 7 Tid: 20-30 min. Deltagere: Marianne Holst Nielsen, Henrik Johansen og Jesper Callesen.

Pkt. 8 Tid: 15 min. Deltagere: Jan Sejersdahl Kirkegaard, Claudia Risbæk og Esben Wendelboe Svendsen.

Pkt. 9 Tid: 10 min. Deltagere: Klaus Jepsen og Jan Sejersdahl Kirkegaard

Mødeindhold

Punkt 1: Godkendelse af referat	1
Punkt 2: Opfølgning på implementering af fælles mål	2
Punkt 3: Beslutning om viderefiansiering eller afvikling af	3
Punkt 4: Forberedelse til BU-Udvalgsmøde	4
Punkt 5: Eventuelt	5

Punkt 1: Godkendelse af referat

MBU - Rådmandsmøde (Rådmandsmøde)

11-11-2019 11:00

Rådhuset, lokale 381

Information:

Deltagere:

Anne Merethe Løvmose (AFBUD)

Hans van Binsbergen

Hardy Pedersen (AFBUD)

Helle Bach Lauridsen

Henning Mols

Karina Møller (AFBUD)

Lisbeth Schmidt Andersen

Martin Østergaard Christensen

Ole Kiil Jacobsen

Stefan Christiansen (AFBUD)

Susanne Hammer-Jakobsen (AFBUD)

Thomas Medom Hansen

Punkt 2 - Tid: 10-15 min. Deltagere: Jan Kirkegaard og Louise Dam Overballe

Punkt 3 - Tid: 20-30 min. Deltagere: May-Britt Kullberg, Charlotte Bøcher, Louise Dam Overballe og Ulla Parbo Hefsgaard

Punkt 4 - Tid: 15 min. Deltagere: Jesper Callesen og Marianne Holst Nielsen

Punkt 5 - Tid: 15 min. Deltagere: Dennis Møller Hansen og Claus Erik Picard

Punkt 6 - Tid: 30 min. Deltagere: Trine Verner Jensen, Jens Møller Hald og Jesper Callesen

Mødeindhold

Beslutning for Punkt 1: Godkendelse af referat	1
Punkt 1: Godkendelse af referat	1
Beslutning for Punkt 2: Udmøntning af 21 mio. kr. afsat i bu	1
Punkt 2: Udmøntning af 21 mio. kr. afsat i budgetforlig 2020	1
Beslutning for Punkt 3: Finansiering eller afvikling af tidl.	2
Punkt 3: Finansiering eller afvikling af tidlige indsatser e.	3
Beslutning for Punkt 4: Opfølgning på tema-drøftelse af 10.	3
Punkt 4: Opfølgning på tema-drøftelse af 10. klasse på BU-ud.	3
Beslutning for Punkt 5: Implementering Fælles Mål i Aarhus (.....	3
Punkt 5: Implementering Fælles Mål i Aarhus (OKJ)	4
Beslutning for Punkt 6: Udvælgelse af temaer til kvalitetsop	4
Punkt 6: Udvælgelse af temaer til kvalitetsopfølgningen til	5
Beslutning for Punkt 7: Forberedelse til Byrådsmøde	5
Punkt 7: Forberedelse til Byrådsmøde	5
Beslutning for Punkt 8: Eventuelt	5
Punkt 8: Eventuelt	5

Beslutning for Punkt 1: Godkendelse af referat

Referatet blev godkendt.

Punkt 1: Godkendelse af referat

Beslutning for Punkt 2: Udmøntning af 21 mio. kr. afsat i budgetforlig 2020 til inklusion og specialpædagogik (OKJ)

Forvaltningschef Ole Kiil Jacobsen har sat forslaget på dagsordenen med henblik på, at rådmanden orienteres om implementeringsprocessen af de enkelte arbejdsplaner under overskriften "Alle skal med" samt tager stilling til styregruppens forslag til udmøntning af de 21 mio. kr. afsat i budgetforlig 2020 til inklusion og specialpædagogik.

Indstilling om, at rådmanden:

1. Tager stilling til udmøntningen af de 21 mio. kr. fra budgetforlig 2020
2. Drøfter udmøntningen af de 21 mio. kr. ved førstkommende Børn og Ungeudvalgsmøde med henblik på at beslutte om udmøntningen af midlerne også skal drøftes i forligskredsen bag budgetforliget for 2020.
3. Tager styregruppens forslag til organisering af implementeringsprocessen til efterretning og desuden tilkendegiver om der er et eller flere af projekterne, som der er særlig interesse for at følge.

Louise Dam Overballe deltog.

Beslutninger:

- Rådmanden godkendte fordelingen med 7/12 i december og 5/12 senere. Vi skal ikke i forligskredsen, om dette.
- Ift. den efterfølgende udmøntning af 5/12, skal der være en eller flere udmøntningssager i byrådet.
- Om udvalget: Der skal udarbejdes en skriftlig orientering om beslutningerne ift udmøntning. Det skal bemærkes i orienteringen, at der kommer en byrådsindstilling senere, og at udvalget vil blive inddraget løbende.
- Vigtigt at holde skolelederne tæt på processen.
- Med disse bemærkninger godkendte rådmanden indstillingens tre punkter.

- Derudover skal der være opmærksomhed på:
  - Mellemløst fra økonomiaftalen ml. KL og regeringen. Der skal tages kontakt til KL.
  - Børne-topmødet. Mellemløst er nok centralt på dagsordenen. Vi skal være opmærksomme på deltagerne.

(OKJ følger op)

Punkt 2: Udmøntning af 21 mio. kr. afsat i budgetforlig 2020 til inklusion og specialpædagogik (OKJ)

Punkt 2 - Tid: 10-15 min. Deltagere: Jan Kirkegaard og Louise Dam Overballe

Beslutning for Punkt 3: Finansiering eller afvikling af tidlige indsatser efter budget 2020 (OKJ)

Med budgetforlig 2020 er der syv tidlige indsatser i Børn og Unge, som ikke blev prioriteret viderefunderet. Det betyder, at indsatserne enten skal afvikles efter udgangen af 2019, eller at der skal træffes beslutning om videreførelse.

Forvaltningschef Ole Kiil Jakobsen har sat punktet på dagsordenen med henblik på, at rådmanden tager aktiv stilling til og træffer beslutning om afvikling af de enkelte indsatser eller videreførelse og finansiering heraf. Dette på baggrund af forudsætningerne i budgetforslaget bag de tidligt forebyggende indsatser fra 2015.

Indstilling om, at rådmanden træffer

1. en aktiv beslutning om enten afvikling eller videreførelse ift. hver enkelt af de tidlige indsatser, som ikke er prioriteret i budget 2020.
2. En principiel beslutning om brugen af deltagerbetaling eller ej.
3. Beslutning om finansieringskilde til de indsatser, som ønskes permanentgjort eller midlertidigt forlænget.
  - Herunder ønskes en stillingtagen til, om Pædagogik og Forebyggelse skal anvende egne overskudsmidler til en midlertidig forlængelse af nogle enkelte af indsatserne. Dette vil gøre det muligt at udskyde beslutning om permanentgørelse via omprioriteringer indtil næste års budgetforhandlinger eller ifm. arbejdet med nye budgetmodeller på skole- og dagtilbudsområdet.
  - Følgende indsatser foreslås under alle omstændigheder prioriteret videreført midlertidig ved brug af overskudsmidler, såfremt disse *ikke* prioriteres permanentgjort via omprioriteringer:
    - Krop og Bevægelse: 1,35 mio. kr. (heraf mulighed for deltagerbetaling, 645.000 kr.).
    - Robusthed/Livsmestring og Mental sundhed: 0,6 mio. kr. (heraf mulighed for deltagerbetaling, 200.000 kr.)
    - MIO: natur, udeliv og science i dagtilbud: 1 mio. kr. (mulighed for deltagerbetaling)

May-Britt Kullberg, Marianne Holst Nielsen, Jesper Callesen, Louise Dam Overballe og Ulla Parbo Hefsgaard deltog.

OKJ præsenterede indstillingen og udfordringer ift. videreførelse. Deltagerne drøftede sagen.

Beslutninger

- På baggrund af drøftelsen besluttede rådmanden, at sagen skal behandles igen på næstkommende rådmandsmøde. Der blev dermed ikke taget beslutninger ift. indstillingspunkterne.
- Sagen skal suppleres med:
  - Flere budgetinformationer om MOVE
  - Antallet af medarbejdere der bliver berørt.

(OKJ følger op)

Punkt 3: Finansiering eller afvikling af tidlige indsatser efter budget 2020 (OKJ)

Punkt 3 - Tid: 20-30 min. Deltagere: May-Britt Kullberg, Charlotte Bøcher, Louise Dam Overballe og Ulla Parbo Hefsgaard

Beslutning for Punkt 4: Opfølgning på tema-drøftelse af 10. klasse på BU-udvalgsmødet (TM/OKJ)

Rådmand Thomas Medom har sat sagen for på dagsordenen for at drøfte den konkrete opfølgning på den temadrøftelse om 10. klasse, som der var på Børn og Unge-udvalget den 6. november 2019.

Indstilling om, at deltagerne på rådmandsmødet:

- Drøfter opfølgningen på temadrøftelsen, og herunder drøfter evt. opfølgende tiltag på den "korte" og "mellemkorte" bane ift. understøttelse af kommunal 10 klasse.
- Drøfter den videre proces.

Jesper Callesen, Henrik Johansen og Marianne Holst Nielsen deltog.

Der var blandt andet følgende opmærksomheder i drøftelsen.

- Situationen på skolerne
- Økonomi og ressourcer. Budgettildelingsmodel.
- Faglig understøttelse.
- Understøttelse af lærerne ift. konkrete sager
- Samarbejde med MSB, herunder Ungdomscenteret.
- Strukturelle betingelser.
- Ny teamdrøftelse i udvalget tæt på sommerferien.

Beslutninger

- På baggrund af drøftelsen besluttede rådmanden, at sagen skal behandles igen på næstkommende rådmandsmøde.
- Rådmanden ønsker en beskrivelse af scenarier på den helt korte bane, den mellemkorte bane og den lange bane ift. næste gang.

(OKJ følger op)

Punkt 4: Opfølgning på tema-drøftelse af 10. klasse på BU-udvalgsmødet (TM/OKJ)

Punkt 4 - Tid: 15 min. Deltagere: Jesper Callesen og Marianne Holst Nielsen

Beslutning for Punkt 5: Implementering Fælles Mål i Aarhus (OKJ)

Sagen blev udskudt.

(OKJ følger op)

Punkt 5: Implementering Fælles Mål i Aarhus (OKJ)

Punkt 5 - Tid: 15 min. Deltagere: Dennis Møller Hansen og Claus Erik picard

Beslutning for Punkt 6: Udvælgelse af temaer til kvalitetsopfølgningen til byrådet (6-18 år) (OKJ)

Byrådet har besluttet en ny model for Børn og Unges kvalitetsrapport til byrådet. Det indebærer en rapport på 0-6-årsområdet i ulige år og en rapport på 6-18-årsområdet i lige år, som første gang skal behandles i marts 2020.

Rådmanden og byrådet har som ambition, at den nye kvalitetsopfølgning til byrådet skal skærpe afsættet for de politiske drøftelser om kvaliteten i dagtilbud, skoler og FU-tilbud. Der er derfor lagt op til, at rådmanden i samarbejde med Udvalget udvælger nogle få temaer, der skal danne grundlag for en fokuseret behandling i kvalitetsopfølgningen (6-18 år).

Indstilling om, at:

- Rådmandens fokus ift. det fremsendte datagrundlag drøftes.
- Rådmanden beslutter på baggrund heraf, hvilke temaer der skal belyses nærmere i den kommende kvalitetsopfølgning til byrådet.
- Rådmanden beslutter hvilket materiale, at der skal fremsendes til udvalget, samt hvordan udvalgetes drøftelse tilrettelægges.

Trine Verner Jensen, Jens Møller Hald og Jesper Callesen deltog i drøftelsen.

Der var blandt andet følgende bemærkninger i drøftelsen:

- Datapakken er det grundlag som netværkene har drøftet ift. til bygge kvalitetsrapporten op nedefra.
- Anvendelsen af temaer betyder, at vi kaster lys på nogle felter i denne omgang, mens andre bliver skåret fra.
- Om læringsmiljøer. Opmærksomhed på om der er anvendelige tal. Beskrivelser kan være bedre at anvende.
- Det er ikke et krav, at data kan sammenlignes på tværs i 0 til 18 års perspektiv.
- Opmærksomhed på tilsynsdelen. Udvikling heraf.

Beslutninger.

- Der skal være tre temaer: Fravær, læringsmiljø og faglig udvikling (lære børnene det de skal)
- Sag til udvalget skal indeholde: Info om processen, de tre udvalgte temaer, medlemmeerne skal spørges om hvilke emner de tænker ind ift. de tre temaer.

Flere ord på hvorfor temaerne er valgt, samt om inddragelse ift. den nye lokale model

- Det er bilag 3, som skal med.
- Med disse bemærkninger godkendte rådmanden indstillingen.

(OKJ følger op)

Punkt 6: Udvælgelse af temaer til kvalitetsopfølgningen til byrådet (6-18 år) (OKJ)

Punkt 6 - Tid: 30 min. Deltagere: Trine Verner Jensen, Jens Møller Hald og Jesper Callesen

Beslutning for Punkt 7: Forberedelse til Byrådsmøde

Om sag 11 Elsted.

TM ønsker en kort beskrivelse af processen

Punkt 7: Forberedelse til Byrådsmøde

Beslutning for Punkt 8: Eventuelt

TM orienterede om 6-by mødet. Herunder Randers' erfaringer ift. specialpædagogik og Københavns erfaringer ift. skolekapacitet.

Punkt 8: Eventuelt

Punkt 2: Opfølgning på implementering af fælles mål

Tid: 15 min. Deltagere: Claus Picard og Dennis Møller Hansen

Beslutningsmemo

Emne **Implementering Fælles Mål i Aarhus**
Til Rådmandsmøde d. 5. nov. 2019

28. oktober 2019
Side 1 af 3

1. Hvorfor fremsendes forslaget?

Forvaltningschef Ole Kiil Jacobsen sætter punktet på dagsordenen på baggrund af et ønske fra rådmanden, der ønsker en drøftelse af/status på implementeringen af de nye Fælles Mål i skolerne - herunder hvordan MBU understøtter dette arbejde.

Status

Punktet har tidligere været drøftet på chefgruppemøde i november 2018 og rådmandsmøde i december 2018, hvor det blev besluttet at nedsætte en arbejdsgruppe med repræsentanter fra ÅLF, AaS, lærer/TR og forvaltning i Aarhus kommune. Henover foråret 2019 har arbejdsgruppen drøftet, hvilken betydning lempelserne af Fælles Mål kan få for udvikling af kvalitet og fælles retning for skolerne i Aarhus Kommune.

Arbejdsgruppen har samtidig undersøgt mulighederne for at udarbejde en fælles pædagogisk forståelsesramme som afsæt for udmøntningen af det udvidede professionelle råderum for lærerne.

I forlængelse heraf blev det besluttet på rådmandsmøde d. 3. september 2019 at:

- den pædagogisk forståelsesramme for skolerne i Aarhus skal være en del af de eksisterende processer i Børn og Unge
- En pædagogisk forståelsesramme skal ikke have sin egen særskilte proces og ikke med et selvstændigt papir
- At der skal være et opfølgende møde med ÅLF og ÅS.

BØRN OG UNGE

Pædagogik og Forebyggelse
Aarhus Kommune

Læring og Dannelse

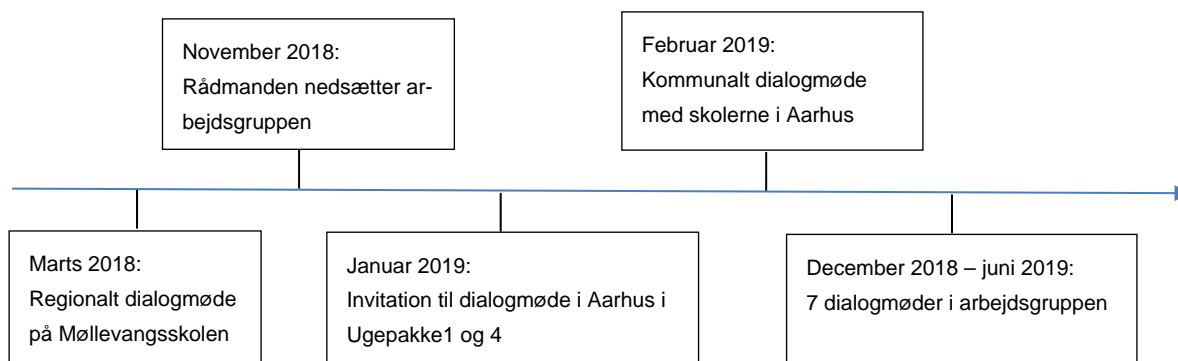
Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Telefon: 29 20 99 44
Direkte telefon: 41 85 74 91

Direkte e-mail:
clep@aarhus.dk

Sagsbehandler:
Claus Erik Picard

Processen for implementering af de nye Fælles Mål i Børn og Unge:

Næste skridt for arbejdsgruppen vil være at drøfte hvorvidt der skal udvikles konkrete initiativer til en mere central understøttelse af implementeringen af Fælles Mål lokalt, evt. med afsæt i en fælles pædagogisk forståelsesramme for skolerne i Aarhus.

Beslutningsmemo

Emne **Implementering Fælles Mål i Aarhus**
Til Rådmandsmøde d. 5. nov. 2019

28. oktober 2019
Side 2 af 3

2. Indstilling – hvad skal der tages stilling til?

Der indstilles

- At samarbejdet ml. ÅLF, Aas og Fællesfunktioner fortsætter med henblik på en stærkere understøttelse af skolernes fortsatte arbejde med implementeringen af en ny praksis på baggrund af lempelserne i Fælles Mål

2.1 Hvad er baggrunden for indstillingen?

Med lovændringen, der trådte i kraft d. 14. december 2017, er de overordnede kompetencemål for, hvad eleverne skal kunne, fortsat bindende, mens de 3170 underliggende færdigheds- og vidensmål er blevet vejledende. Formålet med lovændringen af Fælles Mål er at give lærerne et større professionelt råderum til at tilrettelægge undervisningen, så der blandt andet i højere grad kan skabes sammenhæng mellem folkeskolens formål og de forenkledede Fælles Mål.

På baggrund heraf har en ministeriel nedsat arbejdsgruppe udarbejdet en række anbefalinger og pejlemærker til udmøntning af lovændringen samt opfordret kommunerne til at etablere lokale dialoger mellem fagprofessionelle, skoleledere og forvaltning.

De fem pejlemærker for Fælles Mål i folkeskolen er:

- Øget lokal og didaktisk frihed
- Vejledningen skal forankres i folkeskolens formål
- Undervisningens tilrettelæggelse ud fra folkeskoleloven
- En forståelse af faglige mål som central didaktisk kategori
- En styrkelse af den professionelle dømmekraft

I forlængelse af ovenstående blev der nedsat en lokal arbejdsgruppe i Børn og Unge (jf. 'status'-afsnit), der i løbet af foråret 2019 har nærlæst og drøftet formuleringerne i lovændringen og de medfølgende anbefalinger og sammenholdt dem med ordlyden i børne- og ungepolitikken, stærkere læringsfællesskaber mv.

3. Hvilke ændringer indebærer forslaget?

Det videre arbejde i arbejdsgruppen danner afsæt for:

- at skabe en stærkere professionsforståelse blandt lærerne i Aarhus, som medvirker til større arbejdsglæde og mere kvalitet i undervisningen, og
- at implementeringen af lempelserne i Fælles Mål understøtter denne proces

Beslutningsmemo

Emne **Implementering Fælles Mål i Aarhus**
Til Rådmandsmøde d. 5. nov. 2019

28. oktober 2019
Side 3 af 3

4. Videre proces og kommunikation

Arbejdsgruppen genoptager sit arbejde med ovenstående fokus og indkalder til en møderække frem mod årsskiftet og primo 2020. Møderækken skal resultere i et udkast til konkrete bydækkende initiativer ifm. den fortsatte implementering af Fælles Mål på skolerne i Aarhus.

Intentioner med lempelserne af Fælles Mål

1. Skabe større sammenhæng mellem Folkeskolens Formål og Fælles Mål for hvert enkelt fag
2. Større professionelt råderum til skoler og praktikere
3. De individuelle mål for den enkeltes elevs læringsudbytte (jf. §13) vil også fremover tage udgangspunkt i de kompetencemål, der er fastsat for hvert fag i Fælles Mål, men det bliver frivilligt at anvende færdigheds- og vidensmålene

Proces for Fælles Mål (§)

Loven træder i kraft
den **14. december 2017**

Frem mod **skoleåret 2018/19** gennemføres en teknisk gennemskrivning af læseplaner og undervisningsvejledninger med henblik på, at kommuner, skoler og praktikere i det kommende skoleår kan arbejde på baggrund af materiale, der afspejler de gældende rammer for arbejdet med udgangspunkt i Fælles Mål.

Bekendtgørelserne om Fælles Mål for hhv. børnehaveklassen og folkeskolens fag og emner træder i kraft **15. marts 2018**

Nye læseplaner og undervisningsvejledninger for alle folkeskolens fag offentliggøres **august 2019**.
Læseplaner og undervisningsvejledninger er et resultat af den politiske aftale fra **19. maj 2017** om at løsne bindingerne i Fælles Mål.

Proces for Fælles Mål (inddragelse)

Nedsættelse af **rådgivningsgruppe**, der skal rådgive ministeren og Undervisningsministeriet om implementeringen af ændringerne i Fælles Mål (oktober 2017).

Rådgivningsgruppen består af lærere, ledere, videnspersoner og repræsentanter fra Danmarks Lærerforening, Kommunernes Landsforening, Børne- og Kulturchefforeningen samt Skolelederforeningen

Der afholdes kommunale dialogmøder. Møllevangskolen med deltagelse ÅLF, Lærere, ÅS og forvaltning (marts 2018)

Rådgivningsgruppens anbefalinger tager udgangspunkt i **fem pejlemærker** (juni 2018):

- Færre bindinger skal give øget lokal og didaktisk frihed til skoler
- Vejledningen skal forankres i folkeskolens formål
- Undervisningens tilrettelæggelse ud fra folkeskoleloven
- Faglige mål som central didaktisk kategori
- Styrkelse af den professionelle dømmekraft

Nedsættelse af **arbejdsgruppe i Aarhus** (nov. 2018 – juni 2019):

ÅLF, ÅS, TR/lærer og Forvaltning

Dialogmøder med afsæt i de fem pejlemærker.

Afvikling af kommunalt dialogmøde i febr. 2019

Hvordan fastholder vi fokus?

- Arbejdsgruppen (ÅLF, ÅS, FF) arbejder videre med en fælles understøttelse af en ny praksis med afsæt i Fælles Mål
- Inddragelse af Niels Tange (ph.d.-afhandling *"Spændingsfeltet mellem dannelse og læring i folkeskolerne"*)
- Lokal procesbistand til pædagogisk arrangementer og bestyrelsesarbejde
- Video med kort præsentation af ændringer i Fælles Mål
  - Medfølgende arbejdsblad til proces for efterfølgende lokal dialog i personalegruppen
  - Medfølgende arbejdsblad til proces for efterfølgende dialog i de lokale skolebestyrelser

Punkt 3: Beslutning om viderefinsiering eller afvikling af tidlige indsatser efter Budget 2020 (OKJ)

Tid: 25 min. Deltagere: Louise Dam Overballe, Ulla Parbo Hefsgaard, Jesper Callesen, Louise Heltborg Budde, Jan Sejersdahl Kirkegaard og May-Britt Kullberg.

Beslutningsmemo

14. november 2019
Side 1 af 5

Emne   **Beslutning om viderefinsiering eller afvikling af tidlige indsatser efter Budget 2020**

Til   Rådmandsmøde mandag den 19. november 2019

BØRN OG UNGE

Pædagogik og Forebyggelse
Aarhus Kommune

1. Hvorfor fremsendes forslaget?

Med budgetforlig 2020 er der syv tidlige indsatser i Børn og Unge, som ikke blev prioriteret viderefinsieret. Det betyder, at indsatserne enten skal afvikles efter udgangen af 2019, eller at der skal træffes beslutning om videreførelse.

Forvaltningschef Ole Kiil Jakobsen har sat punktet på dagsordenen med henblik på, at rådmanden tager aktiv stilling til og træffer beslutning om afvikling af de enkelte indsatser eller videreførelse og finansiering heraf. Dette på baggrund af forudsætningerne i budgetforslaget bag de tidligt forebyggende indsatser fra 2015.

Sagen var på Rådmandsmøde den 11. november, hvor der blev efterspurgt yderligere oplysninger vedr. nogle af indsatserne. Disse fremgår af bilag 2.

Med byrådets godkendelse i oktober 2015 af budgetforslaget "*Udmøntning af effektiviseringer i Børn og Unge 2016-2018*", blev der afsat 53,8 mio. kr. til investering i tidligere og mere forebyggende indsatser. Forudsætningerne på daværende tidspunkt var, at der skulle ske en vedligeholdelse af kompetencerne efter projektperioden, og at denne skulle finansieres via eksisterende centrale og decentrale kompetenceudviklingsmidler. Øvrige indsatser skulle efter projektperiodens udløb finansieres ved intern omprioritering.

Som optakt til efterårets budgetforhandlinger havde Børn- og Ungeudvalget den 22. maj 2019 en temadrøftelse om tidlige indsatser, hvor de fik et overblik over de tidlige indsatser, som stod til at udløbe i 2019 eller 2020, hvis ikke der blev prioriteret midler til at videreføre dem. Op til budgetforhandlingerne blev der herudover fremsendt budgettemaer til udvalg og byråd på hver enkelt af indsatserne¹.

¹ Materiale fra temadrøftelse i Børn- og Ungeudvalget 22. maj 2019:

<http://edoc:8080/locator.aspx?name=Common.Details.Navigate&module=Document&subtype=2&recno=5176367&VerID=5049304> , Budgettemaer op til budgetforhandlingerne for 2020:
<http://edoc:8080/locator.aspx?name=Common.Details.Navigate&module=Case&subtype=30001&recno=852921>

Sundhed

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Direkte telefon: 29 20 97 04

Direkte e-mail:
uph@aarhus.dk

Sag: 18/059724-11
Sagsbehandler:
Ulla Parbo Hefsgaard
Louise Dam Overballe

14. november 2019
Side 2 af 5

Nedenstående tabel viser en oversigt over de indsatser, som ikke blev prioriteret i Budget 2020.

Tabel 1: Oversigt over de indsatser, som ikke blev prioriteret i B2020.

Indsatser fra budgetforlig 2016-2018	Øvrige indsatser
- Krop og Bevægelse	- Familieiværksætterne
- Robusthed/Livsmestring	- MIO: Natur, udeliv og science i dagtilbud
- Familiegrupper i dagtilbud	- MOVE – intensive læringsforløb
- Signs of Safety (udspringer af Socialfaglige medarbejdere)	

Flere af indsatserne taler ind i en aktuel politisk dagsorden og understøtter nogle bredere temaer, som Børn og Unge har fokus på, f.eks. Mental Sundhed, Motorik, overgang til Ungdomsuddannelse mv.

På den baggrund har Pædagogik og Forebyggelse drøftet mulige scenarier for videreførelse af indsatserne. Forslagene er uddybet i vedlagte notat. Notatet beskriver herudover mulige finansieringskilder, såfremt chefgruppen ønsker at permanentgøre eller midlertidigt forlænge nogle af indsatserne.

Vedlagt er desuden et bilag med svar på en række spørgsmål som rådmanden stillede på rådmandsmødet d. 11/11.

2. Indstilling – hvad skal der tages stilling til?

1. Det indstilles, at rådmanden træffer en aktiv beslutning om enten afvikling eller videreførelse ift. hver enkelt af de tidlige indsatser, som ikke er prioriteret i budget 2020.
2. Herudover indstilles det, at rådmanden træffer en principiel beslutning om brugen af deltagerbetaling eller ej.
3. Slutteligt indstilles det, at rådmanden træffer beslutning om finansieringskilde til de indsatser, som ønskes permanentgjort eller midlertidigt forlænget.
  - Herunder ønskes en stillingtagen til, om Pædagogik og Forebyggelse skal anvende egne overskudsmidler til en midlertidig forlængelse af nogle enkelte af indsatserne. Dette vil gøre det muligt at udskyde beslutning om permanentgørelse via omprioriteringer indtil næste års budgetforhandlinger eller ifm. arbejdet med nye budgetmodeller på skole- og dagtilbudsområdet.
  - Følgende indsatser foreslås prioriteret videreført midlertidig ved brug af overskudsmidler, såfremt disse *ikke* prioriteres permanentgjort via omprioriteringer:

14. november 2019
Side 3 af 5

- Krop og Bevægelse: 1,35 mio. kr. (heraf mulighed for deltagerbetaling, 645.000 kr.).
- Robusthed/Livsmestring og Mental sundhed: 0,6 mio. kr. (heraf mulighed for deltagerbetaling, 200.000 kr.)
- MIO: natur, udeliv og science i dagtilbud: 1 mio. kr. (mulighed for deltagerbetaling)
- Disse indsatser blev ligeledes anbefalet videreført i baggrundsmaterialet til teamdrøftelsen 22. maj 2019.

4. Det indstilles, at MOVE 2.0. videreføres med en årlig fast bevilling på 3,25 mio.kr. finansieret af budgetrammen for folkeskoler og FU-området.

De indsatser, som ikke prioriteres viderefunderet, vil påbegynde udfasningen, når rådmanden har truffet beslutning.

Bemærk at der ikke skal tages særskilt stilling til videreførelse af Familieiværksætterne (FIV). Såfremt det forventede regnskab i relation til projektet *ikke* godkendes af Byrådet, vil der senere komme en selvstændig indstilling herom.

3. Hvilke ændringer indebærer forslaget?

Ønskes en permanentgørelse af (nogle af) indsatserne, vil det som udgangspunkt kræve en omprioritering indenfor Børn og Unges samlede ramme.

Alternativt kan nogle af indsatserne forlænges midlertidigt via brug af opsparede midler. Og endelig kan det være relevant at overveje muligheden for deltagerbetaling til de indsatser, som indeholder kompetenceudviklingsforløb.

Fire af de i alt 7 indsatser, som ikke blev prioriteret videreført med Budget 2020, udspringer af budgetforlig 2016-2018, hvor der blev tildelt godt 50 mio. kr. til investeringer i tidlige, forebyggende indsatser. Her blev det forudsat, at en mulig videreførelse efter projektperioden skulle ske via omprioriteringer i Børn og Unge.

De tidlige indsatser, som udspringer af budgetforlig 2016-2018 og som ikke er prioriteret i Budget 2020, er:

- Krop og Bevægelse 0-6 år
- Robusthed/Livsmestring 0-18 år
- Familiegrupper i dagtilbud
- Signs of Safety – udspringer af Socialfaglige medarbejdere

De øvrige indsatser, som ikke blev prioriteret i Budget 2020, har været finansieret af andre kilder. Det drejer sig om:

14. november 2019
Side 4 af 5

- Familieiværksætterne, som tidligere blev finansieret via innovationspuljen og nu finansieres via investeringsmodel til forebyggelse af genindlæggelser 0-2 år (udløber 2020)²
- MIO, natur, udeliv og science i dagtilbud: tidligere finansieret via overskudsmidler fra 'Tidlig og forstærket indsats', B2013.
- MOVE-intensive læringsforløb: tidligere finansieret via forskellige byrådsafsatte puljer til at sikre, at alle unge går til afgangsprøve og består

Vedlagte notat beskriver forslag til videreførelse af de enkelte indsatser samt finansieringsmuligheder. Herudover er vedlagt svar på de supplerende spørgsmål, som blev stillet på Rådmandsmødet den 11. november.

Det samlede finansieringsbehov fremgår af tabel 2.

Tabel 2: Oversigt over finansieringsbehov (1000 kr.)

Hidtidig finansiering	Indsats	2020	2021	2022	Mulig deltagerbetaling
Tidlig indsats	Krop og Bevægelse	1.230	1.230	1.230	645
	Robusthed/Livsmestring og Mental Sundhed	600	200	200	200
	Familiegrupper i dagtilbud - to grupper	740	740	740	0
	Signs of Safety kompetenceforløb	1.350	1.350	0	1.200
Andet	Familieiværksætterne: forløb til alle førstegangsførældre	0	1.100	150	0
	MIO: Natur, udeliv og science i dagtilbud	1.000	1.000	1.000	1.000
	MOVE 2.0: Indsats til ikke uddannelsesparate	1.375	3.250	3.250	?
Samlet finansieringsbehov		6.295	8.870	6.570	
Heraf mulighed for deltagerbetaling		3.045	3.045	1.845	

*Angivet som "anbefalet indsats" i baggrundsmateriale til temadrøftelsen 22. maj 2019

² Bemærk: Det forventes ikke på nuværende tidspunkt, at investeringsmodellens forudsætninger om at FIV forebygger indlæggelser kan realiseres. Der er imidlertid et politisk fokus på indsatsen, idet den viser effekter indenfor andre områder, hvorfor det forventes, at Byrådet vil tage stilling til en permanentgørelse ifm. næste års budgetforhandlinger.

14. november 2019
Side 5 af 5

4. Videre proces og kommunikation

Projektlederne af de enkelte projekter har ansvaret for den videre proces og kommunikationen til relevante ledere, medarbejdere og samarbejdspartnere omkring rådmandens beslutning.

Bilag:

- Bilag 1: "Tidlige indsatser, som ikke er prioriteret i B2020 – input beslutning om viderefinsiering eller afvikling", og dertilhørende bilag
- Bilag 2: Svar på spørgsmål fra rådmandsmøde d. 11/11

Tidlige indsatser, som ikke er prioriteret i B2020 – input beslutning om viderefinsiering eller afvikling

8. november 2019
Side 1 af 11

1. Baggrund

Som optakt til dette efterårs budgetforhandlinger havde Børn- og Ungeudvalget den 22. maj en temadrøftelse om tidlige indsatser. Her fik udvalget et overblik over de tidlige indsatser, som stod til at udløbe i 2019 eller 2020, hvis ikke der blev prioriteret midler til at videreføre dem¹.

Efter budgetforliget for 2020 er der syv tidlige indsatser i Børn og Unge, som ikke blev prioriteret viderefinsieret. Det betyder, at indsatserne enten skal afvikles med udgangen af 2019, eller at rådmanden skal beslutte at prioritere midler til viderefinsiering.

De indsatser, som var med i baggrundsmaterialet til temadrøftelsen, var de mest centrale indsatser ift. Børn og Unges tidlige, forbyggende arbejde for sårbare og udsatte børn og unge. Der var imidlertid indsatser for over 20 mio. kr., hvorfor Børn og Unge blev bedt om at anbefale hvilke indsatser man synes var vigtigst at videreføre. Ud af de i alt syv indsatser, som ikke blev prioriteret i Budget 2020, var der tre indsatser, som var angivet som "anbefalet til videreførelse" i baggrundsmaterialet til temadrøftelsen (se tabel 1).

BØRN OG UNGE

Pædagogik og Forebyggelse
Aarhus Kommune

Sundhed

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Direkte telefon: 29 20 97 04

Direkte e-mail:
uph@aarhus.dk

Sag: 18/059724-11
Sagsbehandler:
Ulla Parbo Hefsgaard
Louise Dam Overballe

Tabel 1: Oversigt over de indsatser, som ikke blev prioriteret i B2020.

Indsatser fra budgetforlig 2016-2018	Øvrige indsatser
- Krop og Bevægelse*	- Familieiværksætterne
- Robusthed/Livsmestring*	- MIO*: Natur, udeliv og science i dagtilbud
- Familiegrupper i dagtilbud	- MOVE – intensive læringsforløb
- Signs of Safety – udspringer af Socialfaglige medarbejdere	

*Angivet som "anbefalede indsatser" i baggrundsmateriale til temadrøftelsen 22. maj

1.1 De tidlige indsatser fra budgetforlig 2016-2018

Fire af de i alt syv indsatser, som ikke blev prioriteret videreført med Budget 2020, udspringer af budgetforlig 2016-2018. Det drejer sig om:

- Krop og Bevægelse 0-6 år
- Robusthed/Livsmestring 0-18 år
- Familiegrupper i dagtilbud

¹ Jf. Baggrundsnotat til Temadrøftelsen 22. maj 2019:

<http://edoc:8080/locator.aspx?name=Common.Details.Navigate&module=Document&subtype=2&recno=5176367&VerID=5049304>

- Signs of Safety – udspringer af Socialfaglige medarbejdere

8. november 2019
Side 2 af 11

Med byrådets godkendelse af budgetforslaget *"Udmøntning af effektiviseringer i Børn og Unge 2016-2018"*, blev der afsat midler til investering i tidligere og mere forebyggende indsatser. Forslagene til indsatser var en udløber af dialog med områdechefer og decentrale ledere mv. i samtlige otte områder, hvor der netop blev lagt vægt på den tidlige forebyggende indsats.

Konkret blev der afsat 53,8 mio. kr. fra opsavede midler og fremtidige forventede mindreforbrug på handicap-, specialundervisning- og sprogområdet til investeringsprojekter, som skulle bidrage til hhv. styrkede forudsætninger hos børnene og de unge og et styrket forældresamarbejde.

I materialet fra budgetforlig 2016-2018 var det beskrevet for de enkelte tidlige indsatser, hvordan disse skulle viderefinsieres efter projektperioden²:

- Kompetenceudviklingsindsatserne – Krop og Bevægelse samt Robusthed /Livsmestring – skulle viderefinsieres *"indenfor rammerne af eksisterende centrale og decentrale ressourcer til kompetenceudvikling"*.
- Familiegrupper i dagtilbud skulle viderefinsieres via *"omprioriteringer centralt i Børn og Unge"*.
- Socialfaglige medarbejdere, som Signs of Safety (SOS) er en udspringer af, skulle *"evalueres med henblik på stillingtagen til eventuel videreførelse"*.

Med afsæt i de positive resultater der fremgik af evalueringen af de Tidlige Indsatser, jf. afrapporteringen i foråret 2019,³ bedes rådmanden tage stilling til, hvorvidt der er nogle af de tidlige indsatser, som skal videreføres ved intern omprioritering eller om de i stedet skal afvikles ved nuværende finansierings ophør.

1.2 Øvrige indsatser

De øvrige tre indsatser, som ikke blev prioriteret i Budget 2020, har været finansieret af andre kilder.

Det drejer sig om:

- Familieiværksætterne: Tidligere finansieret via innovationspuljen og nu finansieret via investeringsmodel til forebyggelse af genindlæggelser 0-2 år (udløber 2020)
- MIO, natur, udeliv og science i dagtilbud: Tidligere finansieret via overskudsmidler fra 'Tidlig og forstærket indsats', B2013.

² Jf. bilag 1: "Forslag til effektiviseringer via investeringer i tidligere, mere forebyggende indsatser i Børn og Unge 2016-2018"

³ Jf. bilag 2: ["Afrapportering af de tidlige indsatser Forår 2019"](#)

- MOVE: Tidligere finansieret via forskellige byrådsafsatte puljer til at sikre af alle unge går til afgangsprøve og består

8. november 2019
Side 3 af 11

1.3 Samlet finansieringsbehov

Nedenstående tabel viser de samlede forslag til viderefinsiering. Her fremgår også, om indsatserne var markeret som "anbefalede indsatser" i baggrundsmaterialet til Temadrøftelsen den 22. maj, samt om det kan være relevant at overveje deltagerbetaling.

Ønskerne vedr. de enkelte indsatser uddybes nærmere i afsnit 3 og 4.

Tabel 2: Oversigt over finansieringsbehov (1000 kr.)

Hidtidig finansiering	Indsats	2020	2021	2022	Mulig deltagerbetaling
Tidlig indsats	Krop og Bevægelse	1.230	1.230	1.230	645
	Robusthed/Livsmestring og Mental Sundhed	600	200	200	200
	Familiegrupper i dagtilbud - to grupper	740	740	740	0
	Signs of Safety kompetenceforløb	1.350	1.350	0	1.200
Andet	Familieiværksætterne: forløb til alle førstegangsførelde	0	1.100	150	0
	MIO: Natur, udeliv og science i dagtilbud	1.000	1.000	1.000	1.000
	MOVE 2.0: Indsats til ikke uddannelsesparate	1.375	3.250	3.250	?
Samlet finansieringsbehov		6.295	8.870	6.570	
Heraf mulighed for deltagerbetaling		3.045	3.045	1.845	

*Angivet som "anbefalet indsats" i baggrundsmateriale til temadrøftelsen 22. maj 2019

2. Finansieringsmuligheder

Der er som udgangspunkt tre former for finansieringsmuligheder, såfremt nogle af indsatserne ønskes videreført enten permanent eller midlertidigt:

1. Omprioritering indenfor Børn og Unges samlede ramme
2. Deltagerfinansiering, som kan overvejes ift. *nogle af* indsatserne
3. Midlertidig forlængelse ved brug af opsparede midler.

Ad 1: Omprioriteringer indenfor Børn og Unges samlede ramme

Ønskes en permanentgørelse af (nogle af) de i alt syv indsatser, som mangler viderefinansiering efter budgetforhandlingerne, vil det som udgangspunkt kræve en omprioritering indenfor Børn og Unges samlede ramme.

8. november 2019

Side 4 af 11

Ad 2: Deltagerbetaling

For nogle af de indsatser, som ønskes permanentgjort eller videreført, kan det være relevant at overveje deltagerfinansiering.

Dette kunne gælde følgende kompetenceudviklingsindsatser:

- Robusthed/Livsmestring (200.000 kr.)
- Signs of Safety (1.200.000 kr.)
- MIO – natur, udeliv og science i dagtilbud (1.000.000 kr.)
- Eventuelt en andel af MOVE-intensive læringsforløb⁴.

Hvis rådmanden åbner op for deltagerbetaling ved kompetenceudviklingsindsatserne, skal der være en opmærksomhed på, hvordan dette hænger sammen med tidligere drøftelser i chefgruppen vedr. brugerbetaling for ydelser i fællesfunktionerne.

Ad 3: Midlertidig forlængelse via opsparede midler

Det kan overvejes at bruge opsparede midler til at forlænge nogle enkelte af de tidlige indsatser. Dette vil gøre det muligt at udskyde beslutning om permanentgørelse via omprioriteringer indtil næste års budgetforhandlinger eller ifm. arbejdet med nye budgetmodeller på skole- og dagtilbudsområdet.

I så fald bedes rådmanden – for hver indsats – tage stilling til formålet med den midlertidige forlængelse: Er der et ønske om at arbejde frem imod en permanentgørelse eller prioriteres midlerne primært ud fra et ønske om at udfase og forankre erfaringer og elementer fra indsatsen?

Det akkumulerede overskud i Pædagogik og Forebyggelse, som eventuelt kunne bruges på at forlænge nogle af indsatserne, er på ca. 5,9 mio. kr. Dette forudsætter dog, at midlerne ikke skal prioriteres til andre indsatser.

Prioritering af overskudsmidlerne:

Følgende indsatser foreslås prioriteret videreført midlertidigt, såfremt disse *ikke* prioriteres permanentgjort via omprioriteringer - herunder eks. deltagerbetaling:

- Krop og Bevægelse: 1,35 mio. kr. (heraf mulighed for deltagerbetaling, 645.000 kr.)

⁴ Ønskes dette, vil der blive udarbejdet et mere konkret bud på, hvordan en sådan model kunne se ud. Der bliver i dag afholdt forløb for 270 elever pr. år, hvilket giver en gennemsnitspris på 12.000 kr./forløb.

- Robusthed/Livsmestring og Mental sundhed: 0,6 mio. kr. (heraf mulighed for deltagerbetaling, 200.000 kr.)
- MIO: natur, udeliv og science i dagtilbud: 1 mio. kr. (mulighed for deltagerbetaling)

8. november 2019
Side 5 af 11

Disse indsatser blev ligeledes anbefalet i baggrundsmaterialet til teamdrøftelsen 22. maj 2019.

Overblik over overskudsmidlerne i Pædagogik og Forebyggelse:

Det akkumulerede overskud i PF på i alt ca. 5,9 mio. kr. fordeler sig således:

- Forventet mindreforbrug i de tidlige indsatser fra budgetforlig 2016-2018: Der forventes et samlet mindreforbrug i 2019 på ca. 1 mio. kr., når udgifter til periodisering er medregnet.
- Akkumuleret overskud i PF fællesfunktioner: Der forventes et samlet overskud i 2019 på 4,9 mio. kr., som eventuelt kan benyttes til at forlænge nogle af de tidlige indsatser. Nogle af overskudsmidlerne kan dog allerede være prioriteret til andre indsatser⁵, eller der kan være andre forslag til prioriteringer. Det forventede overskud i afdelingsbudgetterne i PF fordeler sig således:
  - Sundhed, ca. 2 mio. kr.
  - PUF ca. 2,9 mio. kr.

3. Ønsker til finansiering af de tidlige indsatser fra budgetforlig 2016-2018

Siden primo 2016 er der sket en høj grad af faglig og organisatorisk læring bl.a. i forhold til, hvordan indsatserne og de faglige temaer kobler sig på hinanden. Samtidig har indsatserne været meget populære og mange decentrale medarbejdere har allerede deltaget i kompetenceudviklingsforløbene.

De tidlige indsatser har i projektperioden været efterspørgselsstyret ud fra de behov og den interesse, der opleves lokalt, og derfor er der store forskelle fra dagtilbud til dagtilbud i, hvor meget de har deltaget og benyttet indsatserne. Ved videreførelse kan det overvejes, om indsatserne skal gøres mere behovsstyrede eller obligatoriske, så det i højere grad er data og viden, der styrer deltagelsen frem for den lokale interesse. I så fald udarbejdes et mere konkret forslag til dette.

⁵ Vær f.eks. opmærksom på, at det på Rådmandsmødet d. 29/10 blev besluttet at afsætte 750.000 kr. til specialiseret rådgivning ift. børn med motoriske vanskeligheder, indtil der er fundet en mere permanent, tværmagistralslig løsning på udfordringerne.

På baggrund af erfaringerne i projektperioden og evalueringresultaterne fra de enkelte indsatser⁶, har Pædagogik og Forebyggelse udarbejdet forslag til videreførelse af de enkelte indsatser.

8. november 2019
Side 6 af 11

3.1 Videreførelse af Krop og Bevægelse (KOB):

Krop og Bevægelsesindsatsen taler ind i et behov og et politisk fokus i Børn og Unge ift. børns motorik og bevægelse. Indsatsen styrker bl.a. det pædagogiske personales mulighed for at opspore børn med motoriske vanskeligheder, hvilket er en forudsætning for at understøtte rådmandsbeslutningen d. 29/10 vedr. specialiseret rådgivning ift. børn med motoriske vanskeligheder.

Samtidig viser undersøgelser, at der er en tydelig sammenhæng mellem børns motoriske udvikling og deres indlæring, koncentration og aktivitetsniveau. Krop og Bevægelsesindsatsen blev igangsat for at højne arbejdet med dagtilbudslovens læreplanstema "Krop og Bevægelse", herunder det motoriske og sansemotoriske arbejde i både dagplejen, vuggestuer og børnehaver.

For at kunne hjælpe børn med motoriske vanskeligheder, er der således behov for, at det pædagogiske personale er klædt på til det generelle pædagogiske arbejde med børnenes motorik og bevægelse, så de har mulighed for at opspore og tilbyde tidlig, forebyggende indsats til dem, der har behov.

Indsatsen har vist særdeles gode resultater, og der oplevet fortsat en efterspørgsel efter uddannelsesforløbene. Samtidig findes der ikke en sammenligneligt alternativ uddannelse, idet Krop og Bevægelsesindsatsen i Aarhus Kommune har koblet de forskellige faglige tilgange til motorik, som tilbydes i andre forløb på VIA og Vends Motorik og Naturskole.

Krop og Bevægelse var angivet som "anbefalet indsats" i baggrundsmaterialet til Temadrøftelsen den 22. maj. I Budgetforlig 2016-2018 var der lagt en forudsætning ind om, at indsatsen efter projektperioden skulle viderefunderes "indenfor rammerne af eksisterende centrale og decentrale ressourcer til kompetenceudvikling."

Finansieringsbehovet ved videreførelse af indsatsen udgør i alt **1.230.000 kr. årligt**⁷. Heri ligger først og fremmest et forslag om permanent finansiering til understøttelse og vedligeholdelse af kompetencerne hos de medarbejdere, som er uddannet i løbet af projektperioden. Det drejer sig om 390.000 kr. årligt til understøttelse af netværks- og temadage, samt videreførelse af Rambøll Motorik (en del af dialoghjulet). De resterende 840.000 kr. dækker ét hold Krop og Bevægelses-vejledere og 1 hold Krop og Bevægelse-

⁶ Bilag 2: Afrapportering af de tidlige indsatser

⁷ Dette beløb er reguleret ift. beløbet i budgettemaet ift. understøttelse og vedligeholdelse af kompetencerne, samt til at gennemføre 1 hold af hhv. KOB-vejledere og -assistenter årligt.

ses-assistenten årligt, hvoraf 645.000 kr. eventuelt kan finansieres via deltagerbetaling.

8. november 2019
Side 7 af 11

3.2 Videreførelse af Robusthedsforløbet og fortsat fokus på Mental Sundhed

Regeringen ønsker en national plan for børn og unges mentale trivsel, og temaet "Mental Sundhed" står stærkt i regeringens forståelsespapir. Samtidig viser Aarhus Kommunes arbejde med forebyggelsespakkerne, at vi ikke lever fuldt op til Sundhedsstyrelsens anbefalinger ift. mental sundhed, når de midlertidige indsatser lukker med udgangen af 2019⁸.

I Budgetforlig 2016-2018 var der lagt en forudsætning ind om, at indsatsen efter projektperioden skulle viderefunderes "indenfor rammerne af eksisterende centrale og decentrale ressourcer til kompetenceudvikling."

Finansieringsbehov til videreførelse af kompetenceudviklingsforløbet Robusthed/Livsmestring med tre forløb årligt målrettet personale i dagtilbud⁹ udgør **200.000 kr. årligt**. Disse kan eventuelt finansieres via deltagerbetaling.

Herudover foreslås det, at der reserveres i alt **400.000 kr. i 2020** fra opsparede midler i PF til videreudvikling ift. Mental Sundhed med fokus på hhv. forældresamskabelse og unges mentale sundhed.

Disse 400.000 kr. ønskes fordelt på følgende udviklingsaktiviteter:

- 200.000 kr. til at udvikle et styrket fokus på forældresamskabelse i dagtilbud vedr. børnenes robusthed og livsmestring. Tanken er, at dette efterfølgende skal kunne integreres som en del af kompetenceudviklingsforløbet vedr. Robusthed/Livsmestring i dagtilbud.
- 200.000 kr. til at styrke fokus på unges mentale sundhed og fysiske aktivitet, så fællesfunktionerne fortsat har mulighed for at gå proaktivt ind i denne politisk prioriterede udviklingsdagsorden. Ressourcerne skal bruges på at udarbejde mere konkrete oplæg til indsatser frem mod næste års budgetforhandlinger og give mulighed for at søge puljemidler til indsatser målrettet unges mentale sundhed.

3.3 Videreførelse af Familiegrupper i dagtilbud

Familiegrupper i dagtilbud har til formål at støtte det enkelte barns trivsel og udvikling ved at styrke forældrenes handlekompetencer i deres samspil med barnet. Familierne i målgruppen oplever ofte, at det er svært at være familie.

⁸ Sundhedsstyrelsen anbefaler bl.a., at kommunerne arbejder med at styrke børns trivsel i dagtilbud og fremme elevernes trivsel i skolen. Ifm. Børn og Unges arbejde med Forebyggelsespakkerne, er Robusthedsindsatsen og Familiegrupper nævnt vigtige indsatser ift. at leve op til anbefalingerne.

⁹ Dette beløb er lavere end i budgettemaet fremsendt i foråret, da vi nedjusterer antallet og kun udbyder kompetenceudviklingsforløbene til dagtilbud.

Forældrene kan være usikre i forældrerollen og usikre på, om de gør det godt nok.

8. november 2019
Side 8 af 11

Familiegruppemetoden har i projektperioden vist særdeles gode effekter ift. at styrke forældrerollen hos de deltagende familier. Derfor er der forslag om at videreføre indsatsen med to bydækkende familiegrupper, som har en samlet årlig kapacitet på op til 48 familier¹⁰. Herudover kan der være dagtilbud, der går sammen og opretter lokale familiegrupper med sparring fra medarbejderne i det bydækkende tilbud.

I forbindelse med budgetforlig 2016-2018 blev det forudsat, at ressourcen til familiegrupperne efter projektperioden skulle findes via omprioritering centralt i Børn og Unge. Det vil kun være relevant at forlænge familiegrupper i dagtilbud, såfremt der prioriteres varige midler til indsatsen, da indsatsen kræver frikøb af pædagoger og sundhedsplejersker samt indretning af lokaler, hvilket kan være vanskeligt for de decentrale enheder at få i stand for korte perioder af gangen.

Udgiften til drift af to bydækkende familiegrupper vil være på **740.000 kr. årligt**, som dækker frikøb af to pædagoger og en sundhedsplejerske to dage om ugen samt materialer, administration og ledelse.

3.4 Udbredelse af metoden Signs of Safety ved forældresamarbejde

Metoden har været brugt i projektet "Socialfaglige medarbejdere" med gode resultater og ønskes derfor udbredt til resten af organisationen igennem et kompetenceudviklingsforløb for at styrke forældrevejledningen ifm. samtaler med forældrene (fx netværksmøder, trivselsmøder, overgangsmøder og specialcentermøder).

Metoden bruges af medarbejdere i Magistratsafdelingen for Sociale Forhold og Beskæftigelse i samarbejdet med udsatte familier, og af mange socialrådgivere, der arbejder med familier med børn og unge med handicap. Med brug af Signs of Safety i hele Børn og Unge etableres der en fælles tilgang til forældresamarbejdet på tværs af de to magistratsafdelinger.

Udgiften til hertil vil være **1.350.000 kr. i to år pr. år**, hvoraf 150.000 kr. pr. år er afsat til udvikling af kursus og materiale, mens de resterende 1.200.000 kr. evt. kan finansieres via deltagerbetaling. Et kompetenceforløb vil bestå af undervisning og mindst et opfølgingsmøde, hvor metoden benyttes i praksis.

---

¹⁰ Dette er lavere end i budgettemaet, hvor der var lagt op til en total videreførelse af indsatsen med 5 familiegrupper. Ved kun at oprette to familiegrupper kan vi sikre, at grupperne i højere grad er fyldt op hele tiden, hvilket dog omvendt kan medføre, at der opstår venteliste i perioder.

4. Forslag til finansiering af de øvrige tidlige indsatser

Ønsker til videreførelse af de indsatser, som *ikke* udspringer af investeringerne fra budget 2016-2018, er beskrevet herunder.

8. november 2019
Side 9 af 11

4.1 Familieiværksætterne (FIV)

Formålet med Familieiværksætterne (FIV) er at styrke førstegangsførelsesviden ift. at blive forældre, herunder familie- og relationsdannelse, parforhold, forældreskab, økonomi mv. Indsatsen er meget populær blandt førstegangsfamilier, og har vist gode resultater.

FIV er finansieret til og med 2020 delvist via innovationspuljen og delvist via investeringsmodellen til forebyggelse af genindlæggelser af 0-2-årige, som løber til udgangen af 2020. Der forventes et samlet overskud på investeringsmodellerne, bl.a. på FIV¹¹. Borgmesterens Afdeling vurderer, at en del af disse midler vil kunne periodiseres til at dække omkostninger i 2021 og 2022 til at færdiggøre FIV-hold, som starter i 2020. Dette kræver dog Byrådets godkendelse af regnskabsbemærkningerne i foråret 2020.

Hvis Byrådet *ikke* godkender at overføre midler til 2021-2022 og hvis de *ikke* vælger at permanentgøre FIV ifm. Budget 2021 vil projektet mangle finansiering i 2021 og 2022 til at færdiggøre de FIV-hold, som starter i 2020. Det betyder, at vi bliver nødt til at stoppe rekrutteringen til nye hold allerede ved udgangen af marts 2020, så der er midler til at færdiggøre alle igangsatte hold¹².

Såfremt det forventede regnskab ikke godkendes af Byrådet, fremsender PF en selvstændig indstilling vedr. finansiering af FIV. I så fald, vil der være behov for at **reservere midler** i 2021-2022, så der kan oprettes FIV-hold indtil efteråret 2020, når vi kender resultatet af budgetforhandlingerne. Konkret er der behov for at reservere **1.100.000 kr. i 2021** og **150.000 kr. i 2022**.

I nedenstående tabel er en oversigt over finansieringsbehovet til FIV-hold, som starter i 2018-2020.

Tabel 3: Behov for reservering af midler til FIV

Opstartsår – antal FIV-hold	Antal møde-gange i 2020	Antal møde-gange i 2021	Antal møde-gange i 2022
2018 – 55 hold	21	0	0
2019 – 55 hold	329	21	0
2020 – 55 hold	310	329	21

¹² Hvis FIV ikke prioriteres i Budget 2021, stopper vi rekrutteringen til nye FIV-hold, når vi kender resultaterne af budgetforhandlingerne. Da rekrutteringen sker 4 måneder før første mødegang (i graviditetens 13. uge), vil det reelt betyde, at der oprettes hold frem til udgangen af 2020.

Antal mødegange i alt	660	350	21
Manglende finansiering (1000 kr.)	0	1.100	150
Noter	Er finansieret af investeringsmodel	Kan evt. finansieres via en periodisering af overskud i investeringsmodel. Kræver byråds-godkendelse	Kan evt. finansieres via en periodisering af overskud i investeringsmodel. Kræver byråds-godkendelse

8. november 2019
Side 10 af 11

4.2 MIO, Natur, udeliv og science i dagtilbud

Ændringer i dagtilbudsloven 2018 indebærer skærpede krav til dagtilbuddenes fokus på natur, udeliv og science. Bl.a. stilles krav om at læringsmiljøet understøtter at barnet eksperimenterer og gør sig erfaringer med naturvidenskabelige tænkemåder, herunder også matematisk opmærksomhed.

Med afsæt i science-pædagogik som pædagogisk fundament handler indsatsen om at gribe og nære børnenes naturlige og spontane lyst til at opdage og undersøge den verden, der omgiver dem igennem leg og herigennem lægge et afgørende grundlag for udvikling af matematiske færdigheder. MIO medvirker således til, at det pædagogiske personale på den ene side får styrket deres faglige viden om temaet Natur, science og udeliv, og på den anden side får styrket deres refleksionspraksis med henblik på at udvikle den pædagogiske dømmekraft.

Der foreslås en videreførelse af indsatsen som bydækkende tilbud for at understøtte dagtilbuddenes arbejde med kvalitet i dagtilbuddet. Udgiften hertil er **1 mio. kr. årligt**.

4.3 MOVE – intensive læringsforløb

MOVE-intensive læringsforløb (i fem intensive dage) er en indsats, som er udviklet og videreudviklet gennem 10 år i Børn og Unge og viser særdeles gode resultater i forhold til at styrke elevernes personlige, sociale og faglige kompetencer. Læringsforløbene er målrettet elever, der vurderes ikke uddannelsesparate i udskolingen. De løbende evalueringer af læringsforløbene viser, at forløbene understøtter de unges tro på egne evner og giver dem et fagligt løft. Der er således flere gode eksempler på, at indsatsen udgør en kickstart for elevernes læring og at de bidrager til at genskabe de unges tro på eget potentiale i et fremadrettet perspektiv mod uddannelse og beskæftigelse.

MOVE-intensive læringsforløb i Aarhus er forskningsmæssigt understøttet og Undervisningsministeriet har bl.a. lavet en film "Sammen med MOVE", hvor indsatsen fremhæves som det gode eksempel på en effektiv indsats for denne sårbare gruppe af unge.

MOVE-intensive læringsforløb er forankret hos Naturcenter Aarhus, men de intensive læringsforløb gennemføres i et samarbejde mellem, FU og de lærere fra skolerne der har eleverne i hverdagen. Dette samarbejde understøtter sammenhængen til den daglige undervisning og fritidstilbuddet, samt at der er en høj faglighed i gennemførelsen af de intensive læringsforløb af medarbejdere, som er uddannet- og specialiserede i netop dette.

Børn og Unge har ikke et tilsvarende alternativt tilbud om Intensive læringsforløb og læringsforløbene anvendes bredt af skolerne i Aarhus. MOVE-intensive læringsforløb er ligeledes en vigtig del af indholdet de "ULV-forløb", der tilbydes i FU Syd og Sydvest ift. ikke uddannelsesparate elever.

MOVE har gennem hele perioden været finansieret af midlertidige puljer, og den nuværende finansiering udløber pr. 31. juli 2020. Derfor foreslås finansiering til at videreføre indsatsen fra medio 2020 og fremefter. Udgiften hertil er **1.375.000 kr. i 2020** og herefter **3.300.000 kr. årligt**.

8. november 2019
Side 11 af 11

5. Bilag

1. "Forslag til effektiviseringer via investeringer i tidligere, mere forebyggende indsatser i Børn og Unge 2016-2018" (bilag 1 til "Udmøntning af effektiviseringer i Børn og Unge 2016-2018")
2. ["Afrapportering af de tidlige indsatser Forår 2019"](#)
3. Materiale fra temadrøftelse i Børn- og Ungeudvalget 22. maj 2019:<http://edoc:8080/locator.aspx?name=Common.Details.Navigate&module=Document&subtype=2&recno=5176367&VerID=5049304>
4. Budgettemaer op til budgetforhandlingerne for 2020:
<http://edoc:8080/locator.aspx?name=Common.Details.Navigate&module=Case&subtype=300001&recno=852921>

Supplerende input til beslutning om videreførelse eller afvikling af tidlige indsatser efter Budget 2020

15. november 2019
Side 1 af 6

Nedenstående besvarer supplerende spørgsmål fra Rådmandsmødet den 11. november 2019.

Krop og Bevægelse

Indsatsen vedr. specialiseret vejledning til børn med motoriske vanskeligheder/fysiske funktionsnedsættelser, som blev vedtaget på Rådmandsmødet den 29. oktober 2019, kan med fordel ses i sammenhæng med, at dagtilbuddene har uddannede Krop og Bevægelsesassistenter og -vejledere til at lave den første vurdering (screening) af barnet ift. om der er behov for yderligere vejledning ved en fysio- eller ergoterapeut.

Det anbefales, at antallet af krop og bevægelsesvejledere- og assistenter er på et niveau, der gør det muligt, at alle afdelinger i et dagtilbud kan få vejledning og sparring ift. læreplansteamet Krop og Bevægelse. Dækningen er på nuværende tidspunktet således, at 42 dagtilbud ingen assistenter har, og 50 dagtilbud ingen vejledere har, heraf er der 30 dagtilbud, der hverken har en vejleder eller assistent. Der er pt. uddannet 234 Krop og Bevægelsesvejledere og 234 Krop og Bevægelsesassistenter (= 9 hold af hver).

Den mulige deltagerbetaling på i alt 645.000 kr. årligt dækker udgiften til underviserne samt materialer, men ikke projektledelse, administration, Rambøll motorik, samt årligt temadage og netværksdage. Prisen pr. deltager for vejlederuddannelsen er 16.800 kr., mens prisen pr. deltager for assistentuddannelsen er 8.300 kr. Vælger man deltagerfinansiering, skal denne udgift betales af dagtilbuddet.

En alternativ løsning med henblik på at gøre indsatsen bydækkende kunne være en budgetreduktion på 33.000 kroner årligt pr. dagtilbud. Dette ville dække finansieringen. Det svarer til 3600 kr. årligt pr afdeling.

Ca. 200.000 kr. ud af den samlede udgift til Krop og Bevægelsesindsatsen på 1.230.000 kr. vedrører lønudgifter til faglig understøttelse af indsatsen i Pædagogik og Forebyggelse (Sundhed). Afvikling af indsatsen vil dog ikke i sig selv medføre opsigelser.

Uddannelserne til Krop og Bevægelsesvejleder og -assistent kombinerer de to retninger, som repræsenteres af VIA og Vends motorik og naturskole. Denne model er udviklet i projektet i tæt samarbejde med dagtilbuddene i Aarhus, forskere og undervisere for at sikre faglig kvalitet og praksisnær undervisning. Der udbydes ikke samme type forløb andre steder i Danmark.

BØRN OG UNGE

Pædagogik og Forebyggelse
Aarhus Kommune

Sundhed

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Direkte telefon: 29 20 97 04

Direkte e-mail:
uph@aarhus.dk

Sag: 18/059724-11

Sagsbehandler:
Ulla Parbo Hefsgaard
Louise Dam Overballe
Jesper Callesen
Louise Heltborg Budde
Katrine Lindgaard
Lis Fenger

Uddannelsen til Motorikvejleder ved Vends motorik og naturskole koster til sammenligning 26.500 kr. ekskl. overnatning og transport.

15. november 2019
Side 2 af 6

Robusthed/Livsmestring

Forløbet rekvireres typisk af et dagtilbud, men der er også eksempler på at skole, dagtilbud og FU er gået sammen om et forløb, så der skabes fælles sprog på tværs af distriktet. Der er plads til maks. 25 deltagere pr. hold. Et forløb består af seks halve undervisningsdage, samt ledelsessparring før, under og efter forløbet. Prisen pr. hold er 68.000 kr., svarende til 2.720 kr. pr. deltager.

Pt. har 850 medarbejdere deltaget i et forløb fordelt på 36 hold. Forløbene fordeler sig på 15 dagtilbud. Derudover har der været gennemført 2 hold for klubpædagoger, og på et mindre antal hold har der været deltagelse af lærere.

Ca. 180.000 kr. af de i alt 200.000 kr. til Robusthed/Livsmestring forløbene vedrører lønudgifter til undervisere i Pædagogik og Forebyggelse (Sundhed og PPR). Afvikling af indsatsen vil dog ikke i sig selv medføre opsigelser.

Læringsforløbet Robusthed/Livsmestring opbygger et fælles sprog i personalegruppen og italesætter et fælles helhedsorienteret børnesyn på tværs af dagtilbud i Aarhus Kommune. Forløbet er udviklet i projektperioden med tæt inddragelse af praktikere og ledere fra dagtilbud. Der findes mange udbydere af temaer som livsmestring, men en kommunalt forankret indsats giver bedre mulighed for lokal kapacitetsopbygning og mulighed for at udvikle indsatsen med fokus på det gode forældresamarbejde med udgangspunkt i vilkår og udfordringer i Aarhus. Det estimeres, at et eksternt kursus koster 5-6.000 kr. pr. deltager (estimeret på baggrund af et to-dagskursus, "Regulering gennem leg" som koster 2.200 kr.).

Familiegrupper i dagtilbud

Igennem projektperioden har 120 familier deltaget i familiegruppeforløbene. Efterspørgslen har været stigende igennem projektperioden, og frem mod afslutningen har der været ventelister til flere af grupperne. Videreføres Familiegrupperne med to bydækkende grupper, vil der være en samlet årlig kapacitet på 44 familier.

Frem til 31/12 2019 er der ansat 15 familiegruppemedarbejdere i projektet med 10 timer pr. uge, heraf 10 pædagoger og 5 sundhedsplejersker. Når deres kontrakt udløber, kommer de tilbage til egen institution/afdeling på samme antal timer som før projektet. Videreføres indsatsen med to

familiegrupper, foreslås det, at der fortsat frikøbes 2 pædagoger og 1 sundhedsplejerske til indsatsen med 15 timer pr. uge.

15. november 2019
Side 3 af 6

Det vil ikke være relevant at indføre brugerfinansiering af Familiegrupperne.

Der er stadig stor efterspørgsel efter Familiegrupperne, så flere dagtilbud har vist interesse for at oprette lokale familiegrupper, hvor to eller tre dagtilbud går sammen om at frikøbe tidligere familiegruppemedarbejdere til at starte grupperne op.

I forbindelse med afslutningen af projektet har dagtilbud og familiebehandlere gjort opmærksom på, at der mangler en relevant indsats til familierne i målgruppen, når Familiegrupperne lukker. Familiegruppeforløbet koster 35.000 kr. pr. familie med den foreslåede model. Til sammenligning koster et DUÅ forløb (De Utrolige År) i socialforvaltningen 58.600 kr. pr. forløb.

Signs of Safety (SoS)

I projektet Socialfaglige medarbejdere har SoS været anvendt i seks lokaldistrikter, og alle medarbejdere i skole, dagtilbud og FU i disse distrikter har gennemgået kompetenceudvikling i metoden.

SoS er implementeret som fast metode i MSB i forbindelse med (det svære) forældresamarbejde. Således vil et bredt kendskab i MBU til samme metode være af stor fordel – særligt i samarbejdet om og med sårbare eller udsatte familier. Signs of Safety vil være en let tilgængelig og anvendelig metode til alle typer af dialoger – også i relation til Kolbs læringscirkel.

Deltagerbetaling kan anvendes, således at skole/dagtilbud/FU-tilbud rekvirerer en af de to socialfaglige medarbejdere til at forestå et kompetenceudviklingsforløb. Dette indebærer dog en usikkerhed ift. finansiering af de to medarbejdere, som vil skulle drive forløbene.

Der blev oprindeligt ansat tre medarbejdere til projektet Socialfaglige medarbejdere. Disse er ansat i midlertidige fuldtidsstillinger, som ophører ved udgangen af 2019. Såfremt indsatsen videreføres, vil to af disse tre medarbejdere blive forlænget med henblik på at stå for kompetenceudvikling i SoS-metoden.

Det estimeres at et eksternt kompetenceudviklingsforløb om SoS ville koste ca. 3500 pr. deltager.

MIO

I en årrække har fokus for den faglige understøttelse af den pædagogiske praksis været på børnenes sproglige udvikling. MIO er et tilbud som understøtter dagtilbuddenes arbejde med science og børnenes matematiske opmærksomhed i en pædagogiske kontekst med henblik på kapacitetsopbygning. Dette fokus er i tråd med det generelle lokale og nationalpolitiske dagsorden med fokus på at styrke børnenes matematiske kompetencer og interesser. Forskning viser, at man allerede ved børn i 4-årsalderen kan påvise sammenhæng mellem matematisk forståelse og succes i uddannelsessystemet.

15. november 2019

Side 4 af 6

I projektperioden har 5 dagtilbud og 20 afdelinger arbejdet med MIO. Det svarer til cirka 1200 børn og knap 300 medarbejdere.

Kvalitetsrapporten fra 2017 viser at det pædagogiske arbejde med matematisk opmærksomhed udfordrer det pædagogiske personale. Denne konklusion understøttes af rapporter fra EVA (2015), som viser, at dagtilbuddene mangler inspiration og kompetenceløft.

Et forløb i en afdeling vil koste 30.000 kroner. En efterspørgselsbetinget løsning vil give stor usikkerhed i forhold til finansiering af de to medarbejdere, som driver forløbene. De ressourcer og erfaringer, der er investeret i indsatsen, risikerer at gå tabt. Det er ligeledes ikke vurderingen, at dagtilbuddene har mulighed for at prioritere ressourcer til forløbene, og erfaringer viser også i den sammenhæng, at det ofte er de dagtilbud, som er stærke inden for området, der efterspørger flere kompetencer.

Ønskes indsatsen ikke videreført, vil det få personalemæssige konsekvenser svarende til to årsværk i PUF.

En alternativ løsning med henblik på at gøre indsatsen bydækkende kunne være en budgetreduktion på 27.000 kroner årligt. Dette ville dække finansieringen. Det svarer til 2900 kr. årligt pr afdeling.

MIO er det eneste tilbud i Børn og Unge, der understøtter dagtilbuddenes arbejde med science og matematisk opmærksomhed. Der findes andre udbydere af kurser vedr. temaet, men en kommunalt forankret indsats giver bedre mulighed for lokal kapacitetsopbygning, forankring i praksis og høj faglig kvalitet i indsatsen. Som eksempel tilbyder VIA et fem-dags kursus til 5000 kr. pr. deltager.

MOVE 2.0.

Som opfølgning på rådmandens bestilling på sidste rådmandsmøde om udarbejdelse af finansieringsforslag for MOVE, har Økonomi foretaget en beregning, hvor finansieringen af MOVE fordeles efter udgiftsbudget på folkeskolerne og Fritids- og ungdomsskoleområdet.

Med denne finansieringsmodel vil de almene folkeskoler skulle finansiere ca. 87 procent, mens FU-området finansierer ca. 13 procent. Dette betyder, at de almene folkeskoler finansierer ca. 2,8 mio. kr. årligt og FU-området finansierer ca. 0,4 mio. kr. årligt. I gennemsnit vil det svare til en budgetreduktion på ca. 62.000 kr. pr. skole og ca. 82.000 kr. pr. FU-distrikt. (Der er kun behov for halv finansiering i 2020 efter denne model). I Børn og Unge kender man fx en tilsvarende finansieringsmodel fra finansiering af Center for Læring og digitale læremidler på folkeskoleområdet.

Med den foreslåede årlige budgettramme (3,25 mio.kr.) til MOVE, kan der årligt deltage ca.300 unge i intensive læringsforløb. Målgruppen er elever i udskolingen, der vurderes ikke-uddannelsesparate og forløbene har et systematisk fokus på at styrke elevernes personlige, sociale og faglige kompetencer. Denne udgift svarer til ca. 10.800 kr. pr. elev.

Samarbejdet mellem skolerne, FU og MOVE er en vigtig del af indsatsen, både før, under og efter MOVE- forløbet. En fast bevilling vil understøtte, at MOVE-forløbene kan tænkes ind i skoleårets planlægning og at kendte voksne fra de unges skole og FU-tilbud dermed deltager i MOVE-forløbet, sammen med personalet fra MOVE. Udgiften til friholdelse af skolernes og FU-områdenes udgifter i den forbindelse, er inkluderet i budgetrammen til MOVE.

Med en fast bevilling til MOVE, vil folkeskolerne, vederlagsfrit kunne anvende MOVE-intensive læringsforløb i opfølgningen på uddannelsesparathedsvurderingen. Forløbene tænkes ligeledes vederlagsfrit ind i ULV forløbene i FU-Syd.

Hvis det besluttes ikke at videreføre MOVE- intensive læringsforløb, vil den nuværende personalenormering til MOVE-forløb på 4 faste medarbejdere (forankret på UNO-Friluftcenter) skulle opsiges. Der er tale om højt specialiserede medarbejdere med mange års erfaring i at gennemføre denne type intensive læringsforløb.

Der findes eksterne leverandører, som tilbyder sammenlignelige indsatser til målgruppen, som dog vil være uden den lokale forankring der kendetegner MOVE. I Gladsaxe Kommune, har man således i 2019 brugt en privat udbyder til sammenlignelige læringsforløb. Udgiften pr. elev er her kr. 53.886 pr. elev. Med en samlet udgift for 44 elever på 2,4 mio.kr.

15. november 2019

Side 5 af 6

Familieiværksætterne

Rådmanden har tilkendegivet, at der skal reserveres midler, så der er mulighed for at oprettet FIV hold indtil udgangen af 2020. Såfremt regnskabsbemærkningerne for investeringsmodellen godkendes, vil der være midler ind i 2021 til at færdiggøre alle hold, der oprettes i 2020.

15. november 2019

Side 6 af 6

Tabel 1: Oversigt over finansieringsbehov

Hidtidig finansiering	Indsats	2020	2021	2022	Mulig deltagerbetaling
Tidlig indsats	Krop og Bevægelse	1.230	1.230	1.230	645
	Robusthed/Livsmestring og Mental Sundhed	600	200	200	200
	Familiegrupper i dagtilbud - to grupper	740	740	740	0
	Signs of Safety kompetenceforløb	1.350	1.350	0	1.200
Andet	Familieiværksætterne: forløb til alle førstegangsførelse	0	1.100	150	0
	MIO: Natur, udeliv og science i dagtilbud	1.000	1.000	1.000	1.000
	MOVE 2.0: Indsats til ikke uddannelsesparate	1.375	3.250	3.250	?
Samlet finansieringsbehov		6.295	8.870	6.570	
Heraf mulighed for deltagerbetaling		3.045	3.045	1.845	

*Angivet som "anbefalet indsats" i baggrundsmateriale til temadrøftelsen 22. maj 2019

Tabel 2: Oversigt over personalemæssige konsekvenser ved afvikling

Indsats	Antal årsværk	Afdeling
Krop og Bevægelse	0,3	Sundhed
Robusthed/Livsmestring	0,3	Sundhed/PPR
Familiegrupper	1,2	Dagtilbud/Sundhed
Signs of Safety	3,0	PPR*
MIO	2,0	PUF
MOVE	4,0	PUF/UNO
I alt	9,8	

*Bemærk dog at disse tre medarbejdere er ansat i midlertidige stillinger.

Punkt 4: Forberedelse til BU-Udvalgsmøde

Tid: 30 min.

Til	Rådmanden d. 19. november 2019
Til	Orientering

12. november 2019
Side 1 af 1

Ny budgettildelingsmodel til skolerne

Med budgetforliget for 2019 blev det besluttet, at Børn og Unge med baggrund i den økonomiske analyse af skolernes økonomi udarbejder budgettildelingsmodeller.

Arbejdet med at lave en ny budgettildelingsmodel til skoleområdet er nu igangsat. Der er nedsat en ressourcegruppe af skoleledere, der skal komme med input til arbejdet med en ny budgettildelingsmodel, og de første dialogmøder mellem forvaltningen og denne ressourcegruppe er afholdt. Der er ligeledes afholdt møder mellem forvaltningen og en ressourcegruppe bestående af skoleledere, dagtilbudsledere og administrationsledere i forhold til budgettildelingen til de nye administrative fællesskaber. Endelig er der afholdt indledende dialogmøder med de faglige organisationer inden for skoleområdet og forældreinteresseorganisationerne (se vedhæftede tidsplan og kommissorium for en uddybning af den videre proces).

Der orienteres om status på arbejdet med at lave en ny budgettildelingsmodel, herunder de spørgsmål og dilemmaer, der indtil videre har været drøftet på de afholdte dialogmøder. Der vil desuden blive fremvist eksempler på, hvorledes der arbejdes med tilblivelsen af en ny budgettildelingsmodel. I forlængelse heraf vil der være mulighed for at drøfte sagen.

BØRN OG UNGE

Økonomi og Administration
Aarhus Kommune

Budget og Regnskab

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Direkte telefon: 41 87 41 99

Direkte e-mail:
cear@aarhus.dk

Sag: 19/082554-5
Sagsbehandler:
Cecilie Arnoldi

Kommissorium ny budgettildelingsmodel for skolerne

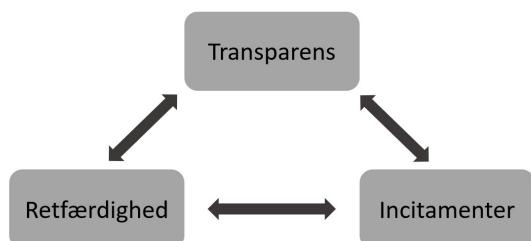
I dette kommissorium beskrives rammerne for opgaven i forhold til at udarbejde en ny budgettildelingsmodel for skolerne.

Procesperioden for revisionen af budgettildelingsmodellen løber fra 1. oktober 2019 til ultimo februar 2020. Revisionen omfatter områderne for almenundervisning, ledelse og administration samt skolernes budget til specialundervisning, herunder snitflader til andre områder. Den nye budgettildelingsmodel skal gælde fra skoleåret 2020/2021.

I forbindelse med revisionen af budgettildelingsmodellerne skal det desuden afklares, hvilke ansættelsesforhold og personalekategorier, som skoleledelserne har kompetence til at ansætte lokalt ud over pædagogisk personale.

Grundlæggende modelprincipper

Til grund for overvejelserne omkring en ny budgettildelingsmodel ligger forholdet mellem tre overordnede hensyn, nemlig transparens, retfærdighed og incitamenter.

I arbejdet med at revidere budgettildelingsmodellen vil følgende grundprincipper derfor vil blive søgt forfulgt:

- Modellen skal tilstræbe ensartede økonomiske vilkår på tværs af skolerne.
- Modellen skal være skalerbar, således at den kan håndtere ændringer i de økonomiske rammer.
- De udmeldte midler skal kunne løse den opgave skolerne står overfor. De udmeldte midler bør således ses i sammenhæng med de målsætninger, politikker og krav, der stilles fra politisk side.
- Modellen skal være enkel, forståelig og gennemsigtig, således at den er nem at kommunikere.
- Modellen skal være bredt funderet som metode til at fordele ressourcer.
- Modellen skal tilskynde til at arbejde med inklusion.

10. oktober 2019
Side 1 af 3

BØRN OG UNGE

Økonomi og Administration
Aarhus Kommune

Budget og Regnskab Service

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Direkte telefon: 41 87 41 99

Direkte e-mail:
cear@aarhus.dk

Sag: 19/077720-1
Sagsbehandler:
Cecilie Arnoldi

10. oktober 2019
Side 2 af 3

Tidsplan og inddragelse af interessenter

Revisionen af skolernes budgettildelingsmodel er forankret i Budget og Regnskab. Der er i forbindelse med udarbejdelsen af den nye budgettildelingsmodel nedsat en dialoggruppe med en skoleleder fra hvert distrikt, samt en repræsentant for Skolelederforeningen. Dialoggruppen vil blive inviteret til at deltage i en række møder, hvor ideer og mulige modelforslag kvalificeres frem mod færdiggørelsen af den nye budgettildelingsmodel ultimo februar 2020.

I efteråret 2019 vil der desuden blive afholdt inddragelsesmøder med de faglige organisationer inden for skoleområdet samt forældreinteresseorganisationer.

Den del af budgettildelingen til skolerne, der vedrører midler til administration, skal fremover indgå i finansieringen af de nye administrative fællesskaber. I tillæg hertil kommer budgetmidler fra dagtilbuddene, som også skal indgå i finansieringen af de nye administrative fællesskaber. Til drøftelserne vedrørende den fremtidige budgettildeling til administration vil der derfor også indgå ressourcepersoner fra dagtilbudsområdet samt administrationsledere.

Den nye budgettildelingsmodel til de administrative fællesskaber vil gælde fra 1. januar 2020. Den øvrige del af skolernes budget for 2020 udmeldes af to omgange, idet 7/12-dele udmeldes efter den eksisterende budgettildelingsmodel, mens de resterende 5/12-dele udmøntes efter den nye budgettildelingsmodel.

Nedenfor er skitseret en tidsplan, der overordnet viser den planlagte inddragelsesproces i efteråret 2019 (for en mere detaljeret visning henvises til vedlagte tidsplan):

- Ugerne 43-6: Møder i dialoggruppe med skoleledere.
- Ugerne 43-46: Møde i dialoggruppe vedrørende budget til administrative fællesskaber.
- Ugerne 44 til 47: Møder med de faglige organisationer.
- Ugerne 44 til 47: Møder med forældreorganisationer.
- Uge 48: Orienteringsmøder for skoler og dagtilbud om Budget 2020 (for skolernes vedkommende udmeldes 7/12-dele af budgettet efter den eksisterende budgettildelingsmodel) og orientering om drøftelser om principper i en ny budgettildelingsmodel.
- Uge 4: Netværksmøde for skoleledere – orientering om en ny budgettildelingsmodel.
- Uge 9: Budgetudmelding 2020 efter ny budgettildelingsmodel: De sidste 5/12-dele af budget 2020 udmeldes efter den nye budgettildelingsmodel

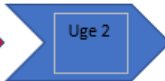

I procesperioden fra 1. oktober 2019 til ultimo februar 2020 vil der være en række drøftelser på rådmandsmøder, ligesom der løbende vil være drøftelser med Børn og Unge udvalget.

10. oktober 2019
Side 3 af 3

Beslutningsproces

Jf. Budgetforlig 2019 hvor der står, at Børn og Unge med baggrund i den økonomiske analyse udarbejder budgettildelingsmodeller, er beslutningskompetencen placeret hos rådmanden.

Mødefora										
Børn- og Ungeudvalget					Orientering og drøftelse			Evt drøftelse?	Juleferie	
Rådmandsmøder (ugentligt - tirsdag)		Kommissorium drøftes			Orientering og drøftelse		Evt. drøftelse		Juleferie	
Møder i chefgruppen	Kommissorium drøftes	Adm. tildeling drøftes							Juleferie	
	Uge 43	Uge 44	Uge 45	Uge 46	Uge 47	Uge 48	Uge 49	Uge 50	Uge 51	Uge 52
Dialogmøder med skoleledere og repræsentant for skolelederforeningen	Opstartsmøde ressourcegruppe		Dialogmøde ressourcegruppe	Temadrøftelser med ressourcegruppe (x2)		Orienteringsmøde om Budget 2020 (7/12)	Temadrøftelse med ressourcegruppe	Dialogmøde ressourcegruppe		Juleferie
Dialogmøder vedr budget til administrative fællesskaber	Opstartsmøde dialog adm. fællesskaber			dialogmøde adm. Fællesskaber			Budgetudmelding 2020 ny model			Juleferie
Dialogmøder med ÅLF/BUPL/FOA		Indledende dialogmøde					Opfølgende dialogmøde			Juleferie
Dialogmøder med Forældreorganisationer			Indledende dialogmøde				Opfølgende dialogmøde			Juleferie
Statusmøder mellem Budget og Regnskab og forvaltningschef Hardy Pedersen	Ja		Ja		Ja		Ja		ja	Juleferie

Mødefora										
Børn- og Ungeudvalget	Juleferie				Evt. drøftelse?			Evt. drøftelse?	Budget-udmelding 2020 ny model	
Rådmandsmøder (ugentligt - tirsdag)	Juleferie			Evt. drøftelse?				Evt. drøftelse?	Budget-udmelding 2020 ny model	
Møder i chefgruppen	Juleferie								Budget-udmelding 2020 ny model	
										
Dialogmøder med skoleledere og repræsentant for skolelederforeningen	Juleferie	Temadrøftelse med ressourcegruppe	Dialogmøde ressourcegruppe	Netværksmøde med skoleledere		Dialogmøde ressourcegruppe			Budget-udmelding 2020 ny model	
Dialogmøder vedr budget til administrative fællesskaber	Juleferie									
Dialogmøder med ÅLF/BUPL/FOA	Juleferie								Budget-udmelding 2020 ny model	
Dialogmøder med Forældreorganisationer	Juleferie								Budget-udmelding 2020 ny model	
Statusmøder mellem Budget og Regnskab og forvaltningschef Hardy Pedersen	Juleferie		ja			ja	ja		Budget-udmelding 2020 ny model	

En ny budgettildelingsmodel til skolerne

Hvorfor skal der laves en ny tildelingsmodel?

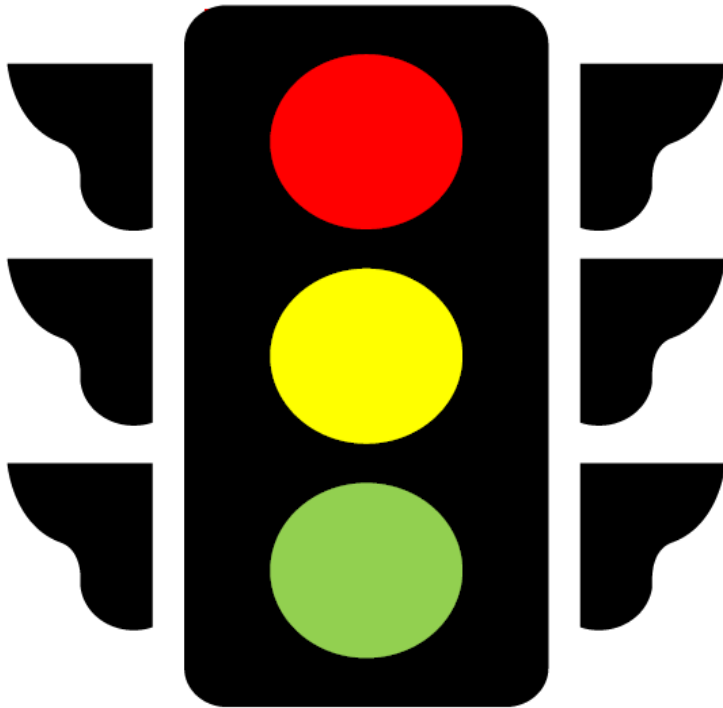
- Et stigende antal skoler modtager garantiressourcer
- Dette indikerer, at der er opstået en ubalance mellem tildelingen af budget til skolerne og skolernes udgiftsbehov
- Omlægningen af de Administrative Fællesskaber betyder også, at midlerne til administration skal trækkes ud af tildelingsmodellen og have sin egen model.

Det garanterede ressourceniveau er en mekanisme i budgettildelingsmodellen på skoleområdet, der skal sikre, at alle skoler har mulighed for at leve op til minimumstimetallene i fagopdelt undervisning samt levere timer i understøttende undervisning.

Skoleanalysen – kortlægning af skolernes økonomi

Skolernes oplevelse af, om budgettet til et delområde giver mulighed for mere end (grøn), nogenlunde (gul) eller ikke (rød) at opfylde minimumskravene til området

- Specialundervisning
- Ledelse og administration

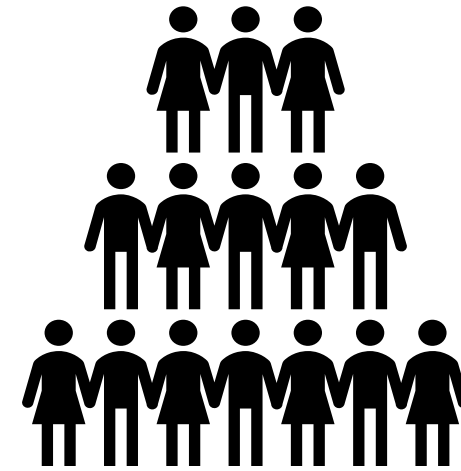
- Bygningsdrift
- Støttecentre

- Almenundervisning
- Dansk som andetsprog
(Drift af specialklasser)
(Modtagelsesklasser)

Klassekoefficienten er af afgørende betydning for skolens økonomiske effektivitet

Store skoler har af naturlige årsager en større klassekvotient.

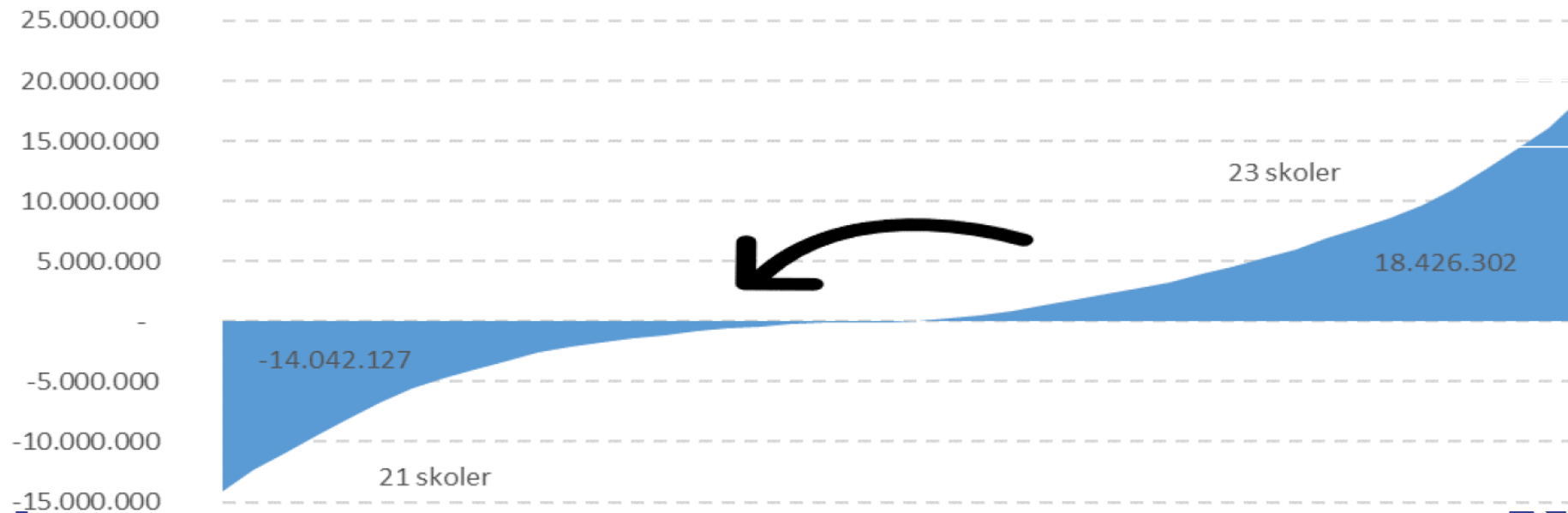
Ved store klasser...

Ved store klasser kan der desuden være et større behov for holddeling som følge af flere elever pr. klasse.

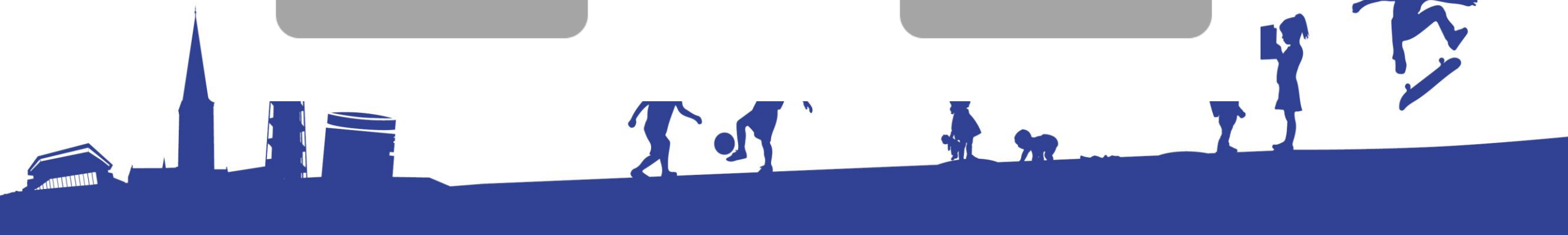
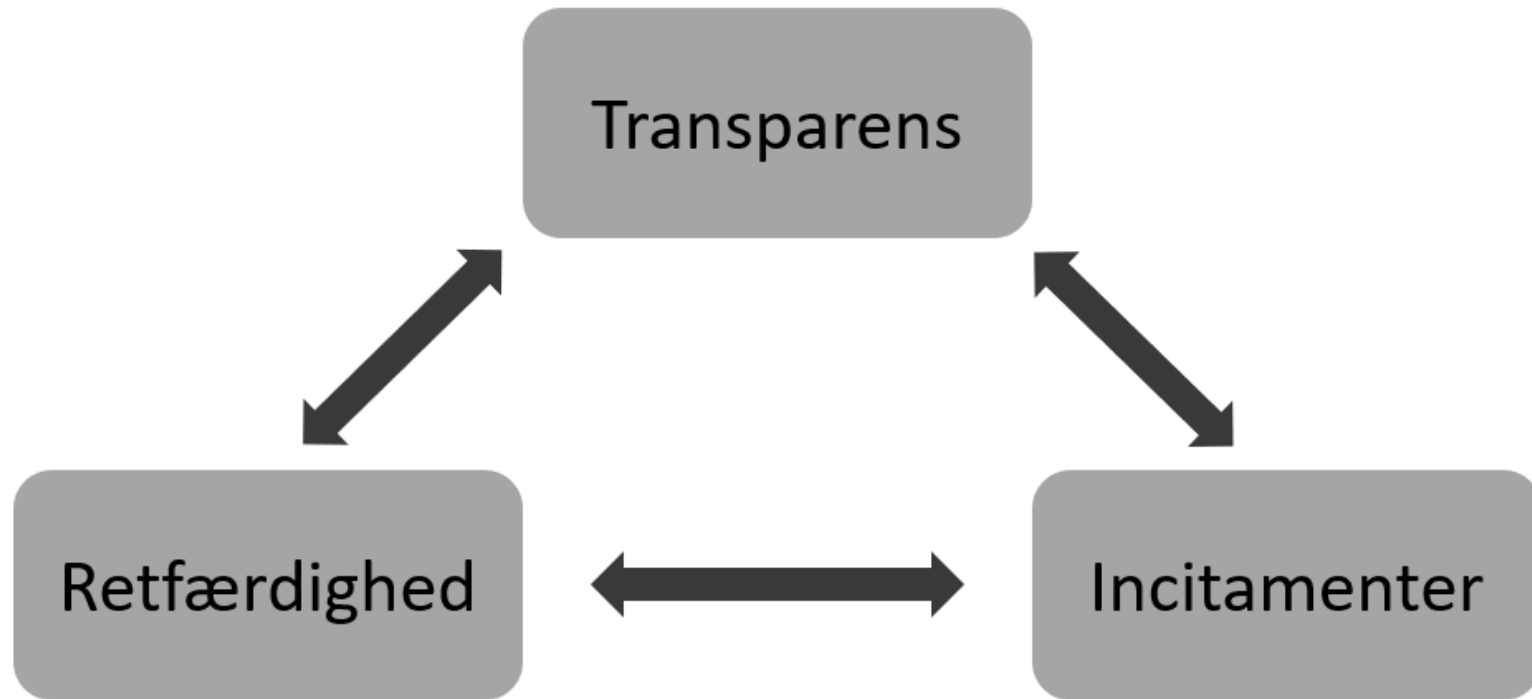

Forskelle i tildelt budget og teoretisk/forventet udgiftsbehov blandt skolerne i 2018

Samlet positiv og negativ forskel mellem tildelt budget og teoretisk/forventet udgiftsbehov blandt skolerne, kr.

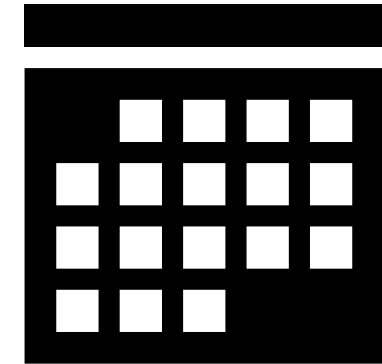

Hvilke hensyn kan indgå i en budgettildelingsmodel?

Hvilke delbudgetter kigges der på?

- Nyt budget til almenundervisning (inkl. børnehaveklasser og garantiressourcer).
- Nye budgetter til administrative fællesskaber - kører i særskilt forløb.
- Ny tildeling til ledelse
- Ny tildeling til specialundervisning, herunder afsøgning af snitflader til andre områder.

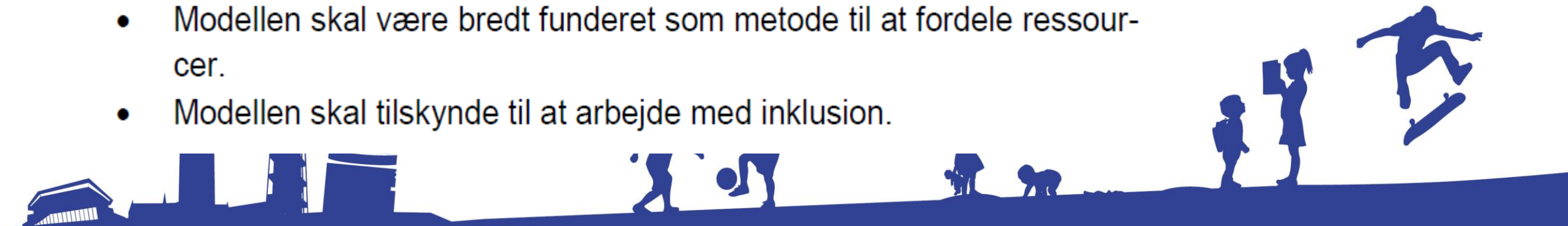

Rammen for arbejdet med en ny budgettildelingsmodel

Målsætninger for en ny budgettildelingsmodel:

- Modellen skal tilstræbe ensartede økonomiske vilkår på tværs af skolerne.
- Modellen skal være skalerbar, således at den kan håndtere ændringer i de økonomiske rammer.
- De udmeldte midler skal kunne løse den opgave skolerne står overfor. De udmeldte midler bør således ses i sammenhæng med de målsætninger, politikker og krav, der stilles fra politisk side.
- Modellen skal være enkel, forståelig og gennemsigtig, således at den er nem at kommunikere.
- Modellen skal være bredt funderet som metode til at fordele ressourcer.
- Modellen skal tilskynde til at arbejde med inklusion.

Tidsplan 2019

Mødefora										
Børn- og Ungeudvalget					Orientering og drøftelse			Evt drøftelse?		Juleferie
Rådmandsmøder (ugentligt - tirsdag)		Kommissorium drøftes			Orientering og drøftelse		Evt. drøftelse			Juleferie
Møder i chefgruppen	Kommissorium drøftes	Adm. tildeling drøftes								Juleferie
	Uge 43	Uge 44	Uge 45	Uge 46	Uge 47	Uge 48	Uge 49	Uge 50	Uge 51	Uge 52
Dialogmøder med skoleledere og repræsentant for skolelederforeningen	Opstartsmøde ressourcegruppe		Dialogmøde ressourcegruppe	Temadrøftelser med ressourcegruppe (x2)		Orienteringsmøde om Budget 2020 (7/12)	Temadrøftelse med ressourcegruppe	Dialogmøde ressourcegruppe		Juleferie
Dialogmøder vedr budget til administrative fællesskaber	Opstartsmøde dialog adm. fællesskaber			Opfølgende dialogmøde adm. Fællesskaber			Budgetudmelding 2020 ny model			Juleferie
Dialogmøder med ÅLF/BUPL/FOA		Indledende dialogmøde					Opfølgende dialogmøde			Juleferie
Dialogmøder med Forældreorganisationer			Indledende dialogmøde				Opfølgende dialogmøde			Juleferie
Statusmøder mellem Budget og Regnskab og forvaltningschef Hardy Pedersen	Ja		Ja		Ja		Ja		ja	Juleferie

Tidsplan 2020

Mødefora									
Børn- og Ungeudvalget	Juleferie				Evt. drøftelse?			Evt. drøftelse?	Budget-udmelding 2020 ny model
Rådmandsmøder (ugentligt - tirsdag)	Juleferie			Evt. drøftelse?				Evt. drøftelse?	Budget-udmelding 2020 ny model
Møder i chefgruppen	Juleferie								Budget-udmelding 2020 ny model
Dialogmøder med skoleledere og repræsentant for skolelederforeningen	Juleferie	Temadrøftelse med ressourcegruppe	Dialogmøde ressourcegruppe	Netværksmøde med skoleledere		Dialogmøde ressourcegruppe			Budget-udmelding 2020 ny model
Dialogmøder vedr budget til administrative fællesskaber	Juleferie								
Dialogmøder med ÅLF/BUPL/FOA	Juleferie								Budget-udmelding 2020 ny model
Dialogmøder med Forældreorganisationer	Juleferie								Budget-udmelding 2020 ny model
Statusmøder mellem Budget og Regnskab og forvaltningschef Hardy Pedersen	Juleferie		ja			ja	ja		Budget-udmelding 2020 ny model

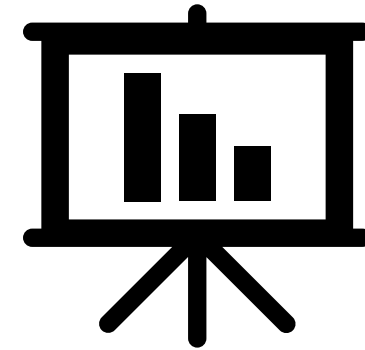

Foreløbige modeludkast og oplæg til drøftelse - Almenundervisning

Almenundervisning - en model med flere pejlemærker

Vi arbejder med en tildelingsmodel med flere pejlemærker:

- En tildeling baseret på matematiske klasser
- En elevafhængig tildeling
- Eventuelt ressourcer til holddeling

Drøftelser på dialogmøder oktober og november 2019

- Som et led i processen har der været afholdt en række indledende dialogmøder med skolelederne (ressourcegruppe og skolelederforeningen), de faglige organisationer inden for skoleområdet samt forældreinteresseorganisationer.
- På disse møder er en række spørgsmål til drøftelse vedrørende henholdsvis almen- og specialområdet blevet præsenteret for mødedeltagerne:

Spørgsmål præsenteret på dialogmøder - almenområdet:

- Hvilke elementer kan indgå som delementer i en tildelingsmodel?
- Hvorledes bør de enkelte elementer vægtes i forhold til hinanden?
- Hvordan sikres det, at hele skolestrukturen kan rummes i den samme model?
- Er der særlige opmærksomhedspunkter i forhold til små henholdsvis store skoler, som det er vigtigt at bringe videre?
- Er der et kritisk punkt for klassekvotienten/antallet af elever i en klasse i forhold til at bevare kvaliteten i undervisningen?

Spørgsmål præsenteret på dialogmøder – specialområdet

- Er der flere specialundervisningstilbud, som med fordel kan være underlagt skolernes betalingsforpligtigelse? (fx Kaløvigskolen, sprog- og kommunikationsklasser på Møllevangskolen, Langagerskolen) ?
- Kan det give mening at øge skolernes betaling for specialundervisningstilbud?
- Kan det give mening, at der følger et ekstra økonomisk tilskud med til en skole, der tager imod en elev fra et specialundervisningstilbud?
- Kan det give mening, at specialundervisningstilbud fremover som udgangspunkt er tidsafgrænsede forløb?
- Hvad kan vi gøre for at styrke skolernes videndeling om konkrete elever med specialpædagogiske udfordringer?
- Bør det fremover være sådan, at et dagtilbudsbarn aldrig kan starte direkte i et specialpædagogisk tilbud i grundskolen uden en ny vurdering af elevens behov?

Punkt 5: Eventuell